

Novi svijet

ISSN 1331-226X Godina XLIV. br.3 - Ožujak 2008.

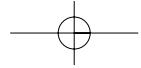
Cijena 15 kn

Senzacionalna
vijest

Radimo na
prihvaćanju
i suživotu

DA SVI BUDU JEDNO

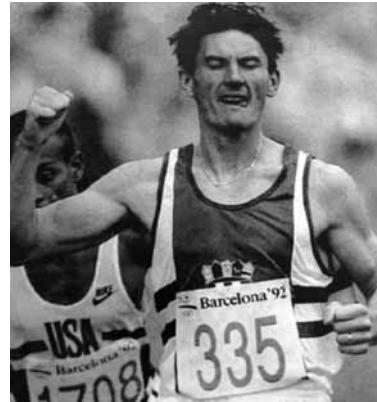
SADRŽAJ

Naslovnica:
Zid između
izraelaca i
palestinaca

(foto: Đina
Perkov)

- 3 KOMENTAR**
Senzacionalna vijest!
- 4 IZ ŽIVOTA**
Rekla sam 'DA'
Postali smo bliskiji
- 5 RIJEČ ŽIVOTA**
Život koji ne umire
- 6 IZ LIVERPOOLA U RIM**
Zajednički rad
Uzajamnost
- 8 VIJESTI**
Otvara se sveučilište
- 9 USUSRET PATNJI**
Hvala za jučer!
- 10 CASTELGANDOLFO**
Bratstvo među svećenicima
- 12 SVETA ZEMLJA**
Radimo na prihvatanju
i suživotu
Da svi budu jedno

- 16 SPORTMEET**
Pobjeda nije uvijek
prvo mjesto
- 18 U DUBINU**
Življena riječ
put prema jedinstvu/2
- 20 SVIJET MLADIH**
A ja za ljubav samo
na taj dođoh svijet
- 22 UMJETNOST**
Osobno viđenje:
Zdravko Tišljar
Večer poezije
Prolaz
Čarolija sna
Vrbe žalne
- 24 SVJEDOČANSTVO**
Govori tiho!

- 26 RAZGOVORI**
Je li dopušteno vjenčati
s rastavljenom osobom?
Održati dijalog
Otvorena srca
Lapsus

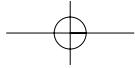
- 29 CRTICE IZ**
SVAKODNEVICE
Putovanja

- 30 INTERVJU**
Vodila sam se srcem
- 33 UKRATKO**
Povijesni prikaz
Pokreta fokolara/4
U crkvi
- 35 INICIJATIVE**
Molitva žena
- 36 IZ PRIRODE**
I kamen razmišlja

Mjesečnik Pokreta fokolara
Godina XLIV br. 3 ožujak 2008.

Uredništvo i uprava: Novi svijet, Franje Račkoga 30, 48260 Križevci, e-mail: novi-svijet@fokolar.hr, web stranica: www.fokolar.hr, tel.: 048 682282, fax: 048 270033; **Izdavač i nakladnik:** Djelo Marijino - Pokret fokolara; **Glavna urednica:** Đina Perkov; **Uredničko vijeće:** Đina Perkov, Sonja Eterović, Ivana Cvetković, Zdenko Horvat, Bartlomej Zielinski; **Grafički urednik:** Bartlomej Zielinski; **Suradnici:** Paola Glavurtić, Domagoj Sajter, Josip Planinić, Branimir Kovačević, Josip Buljan, Zdravko Tišljar, Divna Bajkuša, Mirta Vranko; **Tisk:** FEROPROMS d.o.o., Zagreb. **Godišnja pretplata** 150 KN, donatorska 300 KN, za Europu: 33 EUR. Za kontinente: 55 USD. Pojedinačni broj 15 KN. Uplate putem vašeg povjerenika ili na račun Pokreta fokolara broj 2360000-1101456527. Pod poziv na broj upišite vaš evidencijski broj koji se nalazi na gornjem lijevom uglu naljevnice. Novi pretplatnici koji još ne znaju svoj evidencijski broj upisuju pod poziv na broj 5000, a kopiju uplatnice moraju obvezatno poslati na uredništvo. **Devizni račun:** PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., 10000 Zagreb, Račkoga 6, Croatia, SWIFT CODE: PBZGHR2X IBAN HR77 2340 0091 1100 8789 2

KOMENTAR

SENZACIONALNA vijest!

Za ovaj broj Novoga svijeta imamo izvanrednu, senzacionalnu vijest, vijest za naslovnicu: Uskrsnuo je! Subjekt ne treba niti imenovati: samo je jedan uskrsnuo! No je li to aktualna vijest? Nije li uklonjena u noći vremena i isprekidano ponavljanja iz godine u godinu, bez borbene snage i duha? Je li svima poznata ili je za većinu samo mit, pa stoga i nije vijest?

Čim je prvi put proglašen, taj je navještaj ipak uznenamirio Jeruzalem. Odmah je ušutkan, a cijena intervencije bila je mnogo viša od 30 denara plaćenih za izdaju. Uzaludno!

Počevši od tog malog perifernog grada, vijest je doprdo do svih granica Rimskoga carstva. Nastojali su je ugušiti u krvi. Uzaludno! Vijest je već bila nepovratno upućena stvarajući novi narod čiji su članovi postajali muževi i žene svih naroda i jezika. Iz vijeka u vijek ponavljali su se pokušaji da se vijest ušutka: racionalno pobijanje, poruga, ravnodušnost, zastrašivanje i opet krv. Za tu se vijest i dalje umiralo, neprestano! U Kini, Koreji, Japanu, Ugandi, u Meksiku, u Španjolskoj, u Rusiji... Koju zemlju bismo mogli ispustiti? I danas se nastavlja umirati i živjeti! Da,

jer ta vijest daje život i zato za nju vrijedi umrijeti.

Događaj koji stoji iza vijesti je Isus iz Nazareta, prorok u Izraelu, ubijen najsramotnije i najokrutnije – raspećem; pokopan i uskrsnuo treći dan po Ocu, Bogu, jer On je Sin Božji.

Njegovim uskrsnućem moguće je svako uskrsnuće. Više nije istina da ničega novog nema pod suncem. Dogodilo se nešto novo, što nitko nikad prije nije čuo: smrt je pobijedena, zajedno sa svim onim što smrti nalikuje. Neizbjježiv događaj nije više takav. Uskrsnuće i život prekinuli su ciklus trošenja, prodrli su u povijest, otvorili su je novoj budućnosti. Po svojoj naravi to nije događaj protjeran u povijest. On je Živući u aktualnosti svake sadašnjosti, sada, ovdje.

Nada je planula u ovoj našoj današnjici, usred nestalnosti posla, strahota rata, širenja nepravde, kaljuže gluposti, nesigurnosti za budućnost. Ta vijest izneća onoga tko vjeruje i tko ne vjeruje. "Je li doista uskrsnuo?", pita se prvi.

Jer ako je doista uskrsnuo... "A ako je istina?", može se upitati drugi. Jer ako je uistinu uskrsnuo... Bila bi dovoljna i sama pretpostavka,

utopija jednoga uskrsnuća.

Možda postoji način da to opet bude vijest. Kako? Pokazati njezinu izvanrednu snagu kroz društvene, građanske i kozmičke učinke koje je kadra izazvati. Isus je umro sam, poput zrna žita što pada na zemlju (tako je i

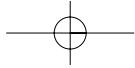
**Fabio
Ciardi**

Nemoguće je pokazati Uskrsloga, a ipak ga se poput refleksa može uočiti na licu i u djelima zajednice u kojoj On živi

prorokovao), a uskrsnuo poput klasa: umnožen – kao Crkva. To je snaga i aktualnost uskrsnuća, događaj koji i dalje rađa jedan narod koji je njegovo tijelo: On živ i djelotvoran u povijesti.

Pomišljam na atom. Nemoguće ga je fotografirati, a ipak je vidljiv u energiji koju oslobođa. Nemoguće je pokazati Uskrsloga, a ipak ga se poput refleksa može uočiti na licu i u djelima zajednice u kojoj On živi, zauvjek. Vidiš klas i misliš na sjeme iz kojega je nastao.

IZ ŽIVOTA

REKLA SAM 'DA'

Kad sam dobila Riječ života za studeni koja je glasila "Koji je to narod tako velik da bi imao zakone i uredbe pravedne kao što je sav ovaj Zakon...?", zamislila sam se. Puno sam puta već čula deset Božjih zapovijedi i nastojala ih živjeti. Nisam mislila da je to nešto posebno, to su samo zapovijedi, zakoni! Kada sam je pažljivo pročitala, uočila sam da na jednom mjestu piše: veličina jednog naroda i svakog čovjeka izražava se u prijanjanju Božjem zakonu svojim osobnim 'da'. Počela sam je živjeti u malim stvarima: dići se ujutro bez oklijevanja u hladnom prostoru pola sata ranije i otići na zornicu, s radošću prihvati neplanirano čuvanje unuka, te mnoštvo drugih svakodnevnih sitnica.

Pred Božić sam se dodatno brinula da moja ljubav stigne do bližnjih, ispunjavajući dan još većim brojem činova ljubavi. Za Badnjak me netko zamolio za lijek koji sam godinama prije nabavljanja za moju bolesnu mamu. Osoba koja ga je trebala ne živi u gradu, a osim toga taj se lijek u našem gradu ne može ni dobiti. Pomislila sam zašto ga ne bi mogao nabaviti netko tko je bolji vozač! Ipak sam odmah

rekla 'da' Isusu. Čim sam to učinila, stvari su se počele rješavati same po sebi. Srela sam susjedu kojoj je mama umrla baš tih dana i spomenula da tražim lijek. Odmah mi je rekla da u hladnjaku ima dvije neotvorene kutije koje joj više ne trebaju. Donijela mi ih je kući i dala ih besplatno, a inače su ti lijekovi dosta skupi! Kada sam lijek dobila, netko me je nazvao da ide posjetiti tu bolesnicu. Tako je isti dan sve bilo riješeno. Zaista, kada kažem Isusu 'da', On i naizgled nemoguće situacije učini mogućim.

Drugom prilikom sam se za vrijeme večernje mise sjetila da trebam obaviti nekoliko telefonskih razgovora. Da ne bi bilo prekasno, po završetku mise odmah sam požurila na autobus i u sebi počela moliti zahvalu. Do mene je sjela jedna gospođa i počela nešto govoriti. Zajokupljena svojom molitvom, samo sam klimnula glavom. No glas u meni kao da mi je govorio: "Jesi li ljubila ovu gospođu?" Riječ života glasila je: Punina zakona jest ljubav. Prekinula sam molitvu i posvetila se gospodi koja je još rekla par riječi a potom izišla. Pozdravila me riječima: "Hvala na društvu i što ste me saslušali!" Učinio je to Isus kojega sam nešto prije primila u euharistiji. Ostalo mi je još vremena i mogla sam dovršiti svoju molitvu. Ovaj čin mi je dao više radosti, nego svi ostali koje sam tijekom dana napravila.

M. P.

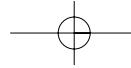
POSTALI SMO BLISKIJI

Brak moje kćeri počeo se raspadati, pa se vratila k nama s dvoje djece. Cijela je obitelj jako trpjela, a ja sam osjećala da ne mogu okrivljavati niti osuđivati nikoga. Bol sam podijelila s ljudima s kojima sam duhovno povezana i obvezali smo se moliti Nebeskog Oca za rješenje tog problema.

Prošla su četiri mjeseca teškog iskušenja i kći se na zadovoljstvo svih vratila suprugu.

Svi smo bili zahvalni Bogu, no iza toga pojavila se bolest moje kćeri za koju još ne znamo koliko je teška. I opet je to bio trenutak kada smo čvrsto zagarantirali ustrajnost u molitvi i zauzimanje u svakodnevnom životu. Iz sve te boli počelo se nazirati svjetlo i rađati ljubav, čije plodove danas ubirem. Po toj Božjoj ljubavi i milosrđu, moj zet koji me svih ovih godina ignorirao, danas mi se povjerava. Počinjemo se bolje razumijevati i cijela je obitelj postala bliskija, a djeca i kći neobično zrače srećom. Svaki njihov dolazak u našu kuću donosi puno radosti i ljubavi.

P. J.

RIJEČ ŽIVOTA

ŽIVOT koji ne umire

Chiara Lubich

"Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo."

Evo jedne predivne Isusove rečenice koju svaki kršćanin može na neki način ponoviti za sebe. Ako ju živi, ona ga može odvesti daleko na njegovom životnom svetom putovanju.

Sjedeći kraj Jakovljeva zdenca u Samariji, Isus završava svoj razgovor sa Samaritankom. Učenici su se vratili iz obližnjega grada gdje su isli kupiti hranu. Iznenadilo ih je što Učitelj razgovara sa ženom, ali nitko ga ne upita zašto to čini. Kad je Samaritanka otišla, ponude mu jelo. Isus pronikne njihove misli i objasni im svoje razloge, rekavši: "Hraniti mi se valja jelom koje vi ne poznajete".

Učenici ne shvaćaju. Oni misle na materijalnu hranu i zapitkuju jedan drugoga nije li netko u njihovoj odsutnosti donio Učitelju jesti. Onda Isus otvoreno reče:

"Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo."

Jelo nam je potrebno svakoga dana kako bismo se održali na životu. Isus to ne niječe. A ovde govorи upravo o hrani, dakle o njegovoј prirodnoј potrebi, ali čini to kako bi potvrdio postojanje i potrebu za drugim, važnijim jelom, bez kojega On ne može.

Isus je sišao s neba da bi vršio volju Onoga koji Ga je poslao i

izvršio Njegovo djelo. On nema svojih misli ni planova. Riječi koje izgovara i djela koja vrši su Očeve; ne čini svoju volju nego volju Onoga koji Ga je poslao. To je Isusov život. Izvršavanje volje Očeve utażuje njegovu glad. Tako čineći On se hrani.

Puno prianjanje uz Očevu volju označava cijeli njegov život, sve do smrti na križu, gdje će doista dovršiti djelo koje mu je Otac povjerio.

"Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo."

Isus smatra svojim jelom vršenje Očeve volje jer ostvarujući ju, "asimilirajući ju", "jedeci ju", poistovjećujući se s njom, iz nje dobiva Život.

A koja je volja Očeva, Njegovo djelo koje Isus treba dovršiti?

Dati čovjeku spasenje, dati mu Život koji ne umire.

Klicu toga Života Isus je nešto ranije u svom razgovoru, svojom ljubavlju, posredovao Samaritanki. Ubrzo će učenici vidjeti kako taj Život niče i širi se jer će Samaritanka prenositi otkriveno i primljeno bogatstvo ostalim Samaritancima: "Dođite da vidite čovjeka... Da to nije Krist!"¹

A Isus, govoreći Samaritanki, objavljuje plan Boga Oca: da svi ljudi dobiju dar njegova života. To djelo Isus želi žurno ostvariti, da bi ga potom povjerio svojim učenicima, Crkvi.

"Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo."

(Iv 4, 34)

"Jelo je moje vršiti volju onoga koji me posla i dovršiti djelo njegovo."

Možemo li i mi živjeti ovu tako tipičnu Isusovu rečenicu, sve dotle da na sasvim poseban način budemo odraz njegova bića, njegova poslanja, njegova žara?

Naravno! Bit će potrebno da i mi živimo kao djeca Očeva po životu koji nam je Krist posredovao i tako hranimo naš život njegovom voljom.

Možemo to učiniti vršeći iz trenutka u trenutak ono što On želi od nas, vršeći to savršeno, kao da nemamo ništa drugo. Bog, naime, ne želi više.

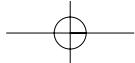
Hranimo se stoga onim što Bog želi od nas iz trenutka u trenutak i doživjet ćemo da nas to nasiće: daje nam mir, radost, sreću, daje nam predokus – nije pretjerano reći – blaženstva.

Tako ćemo i mi s Isusom iz dana u dan pridonositi izvršenju Očeva djela.

Bit će to najbolji način da proživimo Uskrs.

1 Iv 4, 29

IZ LIVERPOOLA U RIM

S desna na lijevo:
rektor prof Gerald
John Pillay,
Chiara Lubich,
osobna asistentica
rektora gđa.
Patricia Kemble i
tajnik dr. Graham
Donelan
za vrijeme
privatne
svečanosti dodjele
priznanja u Rocca
di Papa

Aurora
Nicosia

Dolje:
Bernard Pawley,
naddakon
katedrale u
Canterburyju,
dočekuje Chiaru
Lubich 1977. Bio
je to jedan od
najvažnijih
momenata u
odnosima s
anglikancima

Liverpool, 17. studenoga 1965.

U anglikanskoj katedrali po prvi put govori jedna laikinja, rimokatolkinja – Chiara Lubich. Toga je dana zabilježila u dnevnik: "Jutros smo prošli Liverpoolom. Dvije katedrale, jedna anglikanska, a druga katolička – još u izgradnji, povezane su ulicom nade, Hope street."

Nakon više od četrdeset godina, 5. siječnja 2008. Chiara dobiva posjet iz Liverpoola. Ugledno sveučilište Liverpool Hope dodjelilo joj je počasni doktorat iz *divinity*, što bi se moglo prevesti kao teologija.

Hope, tj. nada, još jednom. Nada u budućnost jedinstva i mira za sve.

Ovo englesko sveučilište je ekumensko i kao takvo jedino u Europi. U djelu Chiare Lubich i u Pokretu koji je utemeljila prepoznao je važan doprinos životu Crkve. Širenju mira i sklada u društvu, ekumenskom okupljanju kršćana svih vjeroispovijesti, promicanju dijaloga i međuvjerskog razumijevanja, navodi se u doktoratu.

U njezinoj kući u Rocca di Papa uručuju doktorat Chiari Lubich osobno dokancelar i rektor, prof. Gerald John Pillay,

ZAJEDNIČKI rad

Sveučilište Liverpool Hope dodijelilo doktorat iz teologije Chiari Lubich u znak priznanja za njezino zalaganje na ekumenskom i međuvjerskom području

njegova asistentica gđa. Patricia Kemble i tajnik sveučilišta dr. Graham Donelan. Svečanost se nastavlja na strogo engleski način u velikoj dvorani Centra Marijapoli u Castelgandolfu, prethodeći službeni akademski događaj 23. siječnja u Liverpoolu. Brojni prisutni, pripadnici različitih Crkava, potvrda su zalaganja Chiare Lubich za jedinstvo.

Iz Liverpoola, ovogodišnje europske kulturne metropole, došli su u vječni grad kako bi priznali doprinos Chiare kraljevstvu Božjem i životu tisuća ljudi cijelog svijeta, reći će anglikanski rektor Pillay. On ističe kako u kontekstu izvještajene laičke kulture u kojoj danas živimo, između funkcionalizma, skepticizma i utilitarizma, odbacivanja Boga i traženja mira, danas slavimo ženu koja nije samo ispunjedala nego i utjelovila kršćanske vrjednote u naše vrijeme. I završava: "Uručujući joj ovaj doktorat iz teologije priznajemo u njoj voditeljicu, jer nam Chiara nikad ne pokazuje samu sebe, nego nam pokazuje put prema Bogu.

Poruku novodiplomirane na engleskom je jeziku pročitala Joan Patricia Back iz Centra Jedno. Gledajući na današnju sliku ekumenizma, pored napetosti i problema Chiara Lubich ističe mnoge znakove optimizma. Ona ukazuje na potrebu za novim putem, putem dijaloga životom, koji se ne sukobljava niti ne postavlja uz dijalog poglavara Crkava. To je konstruktivni dijalog u kome svi kršćani mogu sudjelovati i koji se nakon godina ekumenских odnosa sve više raspoznaće kao specifičan doprinos Fokolara.

Gradovi primjeri, mjesta gdje se živi za takav dijalog 24 sata na dan su: Ottmaring u Njemačkoj, gradić utemeljen s evangeličko-luteranskim zajednicom, engleski gradić Welwyn Garden City, gdje su anglikanci i katolici ujedinjeni u zalaganju da žive Evandelje zajedno, te drugi gradići Pokreta.

Zaželjela bih – zaključuje – da od sada možemo suradivati u poslanju koje nam je zajedničko: pridonijeti da se ostvari Isusova oporuka: Da svi budu jedno. □

Uvrjednote na kojima se nadahnjuje sveučilište Liverpool Hope spadaju otvorenost, raspoloživost, solidarnost; ozbiljno življenje svoje vjere; gostoljubivost, radost, profesionalnost, nada; zatim kompletno, cijelovito obrazovanje, skupina koja zna biti zajednica svih zajednica, surađujući u širem području (vidi www.hope.ac.uk). Uputili smo nekoliko pitanja rektoru prof. Pillayu.

UZAJAMNOST

*Razgovor s prof. Geraldom Johnom Pillayem,
rektorem sveučilišta Liverpool Hope.*

Kako je došlo do ideje da se dodijeli počasni doktorat iz teologije Chiari Lubich? Koji su motivi?

Sveučilište Liverpool Hope ističe se po vrlo jasnom poslanju i cilju. To je kršćanska ustanova i želi počastiti osobe koje su utjelovile vrjednote koje mi promičemo. Iz njezinih zapisa se vidi da je to doista poslušna kršćanka, pa ipak kao kršćanka uvjerljivo govori s drugim

Crkvama, a onda i s hinduistima, muslimanima... Za nas je privilegij počastiti Chiaru.

U zaključku svoje poruke Chiara Lubich, sada članica sveučilišta Liverpool Hope, je zaželjela zajednički rad. Kako ćete odgovoriti na ovaj poziv?

Zajednički rad je pravi izazov, a vjerujem da je to i predavan zadatak. U malo vremena našega boravka u Italiji već smo otkrili koji će biti naši naredni koraci. Sigurno ćemo prenijeti Sveučilištu iskustvo doživljeno u Rimu; netko od Fokolara sudjelovat će na kongresu pod naslovom Big Hope (Velika nada), konferenciji mladih – budućih lidera iz cijelog svijeta koja će se održati kod nas u lipnju; doći ćemo i na skoro otvaranje sveučilišta Sophia u Loppianu. Jedva čekam da krenemo sa suradnjom i uzajamnim obogaćivanjem.

Dirnut sam prirodnom simergijom između Pokreta fokolara i našeg sveučilišta.

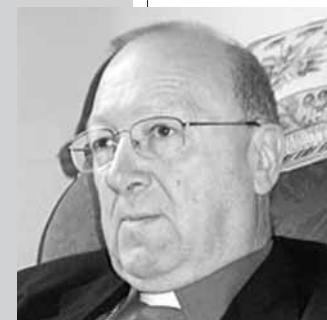
Možete li ukratko reći kakvo je značenje za vas imao osobni susret s Chiarom Lubich?

Chiara nosi nadu svima nama, jer u njoj nema nikavog osjećaja trijumfalizma ili egocentrizma. Ona je voditeljica koja usmjeruje prema Bogu. A među nama ima vrlo malo takvih osoba. Susret s njom bila je velika čast, veliki privilegij.

Aurora Nicosia

VELIKI LIK ekumenskog svijeta

Dva pitanja bis-
kupu Johnu
Flacku, direktoru
anglikanskog Cen-
tra u Rimu i pred-
stavniku nadbisku-
pa Canterburyja i
anglikanske zajed-
nice pri Svetoj
Stolici

biskup John Flack

Kako ocjenjujete dodjelu počasnog doktorata iz teologije Chiari Lubich?

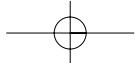
To je izvrsna odluka. Sveučilište ima dvadeset godina suradnje između anglikanaca i katolika u Engleskoj. Budući da je Chiara Lubich veliki ekumenski lik u posljednjih 50-60 godina, ispravno je da dobije ovu diplomu kojom se usklađuje rad Sveučilišta i Fokolara. Drago mi je što će sada započeti međunarodna suradnja. To je jako važno za pomirenje.

Koji je specifičan doprinos Chiare i Pokreta fokolara ekumenizmu danas?

Chiarina vizija u ovih 60 godina bila je nastojanje da doprinese jedinstvu ljudskoga roda i to uključujući ljude različitih kršćanskih tradicija pa čak i različitih religija.

Chiara je puno radila na pomirenju među njima. Ostvarila je i konkretne projekte pomažući Crkvama da rade zajedno i više je puta pokrenula kongrese europskih kršćana, što su sve važne inicijative za mir u Europi. Njezin je doprinos veći nego bilo čiji.

Lijevo:
Rektor sveučilišta
Liverpool Hope
dok govorio svoje
izlaganje na
javnoj svečanosti
u Centru
Marijapoli u
Castelgandolfu

VIJESTI

Službeno ga je ustanovila Sveta Stolica dekretom od 7. prosinca 2007. Sjedište će mu biti Loppiano blizu Firence u Italiji, a počevši od godine 2008/09 predviđen je upis 50 studenata godišnje. Studij će trajati dvije godine i zamišljen je kao master (diplomski studij drugog akademskog stupnja) iz "Osnova i perspektiva kulture jedinstva". U budućnosti će se otvoriti i doktorski studij. Dekan sveučilišta je prof. Piero Coda, trenutno profesor teologije na Lateranskom sveučilištu u Rimu i

Na prvoj godini mastera ponudit će se opća pouka iz četiri temeljna područja: teologije, filozofije, znanosti društvenog života i logičko-znanstvenog razmišljanja. Na drugoj godini studenti će se moći opredijeliti za filozofsko-teološko ili političko-ekonomsko usmjerenje.

Riječ je o akademskoj radionici za formaciju, studij i istraživanje s jakom relacijskom osnovom u svjetlu Evanđelja, inovacijskoj prigodi za rast u humanosti i kulturi, koja povezuje studij i iskustvo

poduzeća ekonomije zajedništva. Predviđeni su i susreti s građanskim i vjerskim vodama, sa zajednicama različitih kršćanskih tradicija, s predstavnicima raznih religija i mnogostrukih izraza suvremene kulture.

Studijem se želi dati čvrsta kulturna stručnost humanističkog i antropološkog karaktera, vrjednujući prethodno stečena sveučilišna saznanja u raznim disciplinama i potičući njihovu integraciju s novim i specifičnim znanjem interdisciplinarnog, interkulturnog i

OTVARA SE sveučilište

U jesen ove godine započinje s radom sveučilište Sophia, nastalo intuicijom Chiare Lubich, a promiće ga međunarodna skupina profesora

predsjednik talijanske teološke udruge.

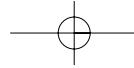
Dekret o osnivanju potpisao je kardinal Zenon Grochowski, prefekt Kongregacije za katolički odgoj. U popratnom pismu Chiari Lubich istaknuo je novost ove ustanove koja izvire iz duhovnosti jedinstva i bogatog iskustva Pokreta fokolara te izrazio svoje čestitke na "ovom važnom projektu, dobro ukorijenjenom u akademsku tradiciju, ali istodobno odvažnom i prosperitetnom". O novoj akademskoj ustanovi izrazio se i Papin državni tajnik kardinal Tarcisio Bertone na susretu sa svećenicima Pokreta fokolara (vidi str. 10-11), nazvavši ga "darom za Crkvu i za društvo našeg vremena".

unutar jedne zajednice života i misli, u kojoj je odnos među osobama temelj odnosa među znanstvenim disciplinama.

Kroz studij, istraživanje i predavanja namjerava se uspostaviti stalni dijalog među profesorima, kao i između studenata i profesora. Iz toga proizlazi pouka u više glasova od strane profesora i osoblja te aktivan doprinos studenata u zajedničkom istraživanju. Teoretska predavanja bit će integrirana s vježbama, posjetima uz vodiča, susretima sa svjedocima, praksom na raznim područjima, osobito na mjestima profesionalnog, kulturnog i društvenog zalaganja koja su izraz kulture jedinstva, kao što su primjerice

odnosnog karaktera. Cilj ovoga instituta je obrazovati vođe i akademike koji će intelektualnim sposobnostima i interdisciplinarnim, interkulturnim i odnosnim znanjem biti spremni suočiti se sa složenošću današnjega svijeta.

Više informacija na:
www.iu-sophia.org

USUSRET PATNJI

HVALA za jučer!

*Adam je radije slijedio
nutarnji glas nego
profesionalnu strogost
prema mladiću
na psihoterapiji*

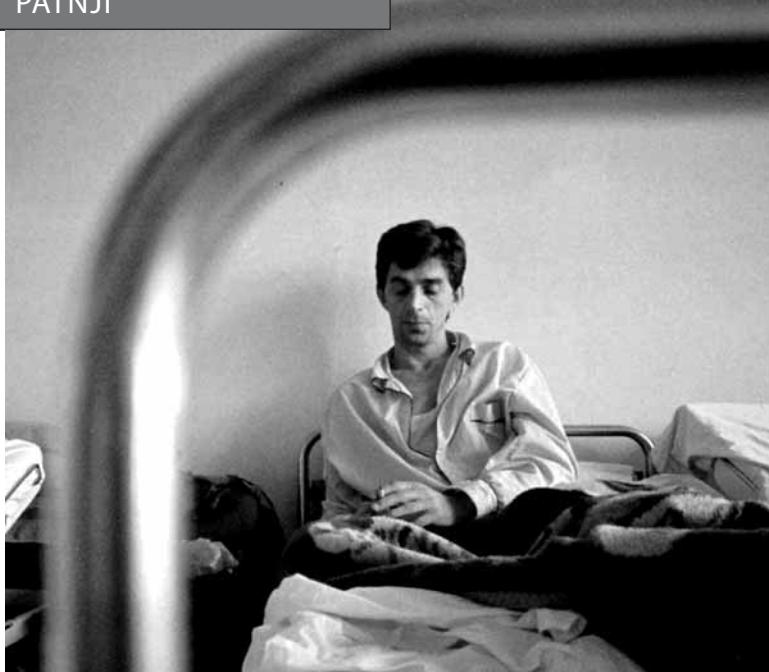
Toga dana Adam je bio dežuran. Kolege su mu preporučili da se pobrine za mladića kojega je on dobro poznavao. Imao je šesnaest godina, bio je plav, visok i nije pokazivao znakova bolesti; osjetljiv na osmijeh i na dobru riječ, otvoren, spreman na razgovor.

Život ga nije poštadio udaraca: tajanstvena smrt oca, majka ovisnica stalno na terapijama.

U slobodno vrijeme moglo ga se vidjeti s olovkom u ruci, zamišljena izgleda, pogleda uperena negdje gore. Sanjario je. Jednom je Adam pročitao njegove stihove. Bili su puni nostalgiye za zagrljajem, za milovanjem, za ljubavlju. Toga u njegovu životu nije bilo. Nadao se da će jednoga dana njegova majka doći i odvesti ga iz bolnice.

Petkom, na dan kad se izlazio, sjedio bi blizu vrata i čekao. Svaki put kad bi se vrata otvorila, tražio je pogled očekivane osobe. Svaki put kad bi zazvono telefon izlazio bi iz sobe i gledao u centralu, nadajući se da će čuti njezino ime.

Nikad mu nitko nije dolazio u posjet niti mu se itko javlja na telefon. Čekao je i venuo, zajedno sa svojim stihovima.

arhiv C.N.

Toga je dana već bio par sati na psihoterapiji, pa razgovarati sigurno više nije imao volje. Adam odluči ostati uz njega u šutnji.

Nikad nije video nekoga s tolikom potrebom za ljubavlju. Znao je da kod njega na poslu važi pravilo određene profesionalne strogosti – treba se emotivno distancirati od pacijenata, pretjerivanje u empatiji može biti opasno. A on ga je poželio zagrliti, uzeti na sebe dio njegove boli, dati mu da barem na trenutak osjeti ljubav majke i oca. Mladić je zamolio da mu se dopusti udaljiti.

Adam reče da će ga čekati u njegovoj sobi. Malo kasnije imao je neki predosjećaj: jedan mu je glas govorio da bude uz njega, da ga ne ostavlja.

Ode k njemu. Mladić je bježao. Adam mu preprijeći put, pokuša ga razuvjeriti riječima, ali on nije rasuđivao. Morao ga je silom zaustaviti. Nikad prije nije tako nešto učinio. Bio je to strašan osjećaj: ograničavanje slobode drugome, borba sa samim sobom i s drugim. Nije mu želio nanijeti nikakvo zlo. Blokirao ga je. Mladić je nemocan glasno ponavljao uvijek iste riječi, poput pokvarene ploče:

zaklinjao ga je da ga pusti otici. Adam zaboravi na profesionalnu strogost, na opasnost od empatije, na emotivnu distanciranost. Plaćljivo lice mladića sa slinom na usnama izgledalo mu je poput slike trpećeg Isusa. Uze među dlanove njegovo lice i počne ga milovati, ponavljajući nježno njegovo ime. Adamove su se riječi ispreplitale s riječima mladića, kružeći u spiralnom kretanju i od jadanja su najprije postale tužaljka a onda psalam. Malo po malo mladić se umirio.

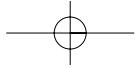
Na povratku kući, Adam je ponovno proživiljavao sav taj događaj i pitao se je li ispravno postupio.

Dan kasnije mladić je čekao kraj vrata, kao da je petak. Ali nije bio petak. Čekao je njega. Pruži mu ruku i reče: "Hvala za jučer". Bio sam odlučio oduzeti sebi život. Danas sam razumio da bi to bio pogrešan korak

Ravnateljica pozove Adama u svoj ured. Željela mu je osobno zahvaliti i čestitati mu na profesionalnosti koju je pokazao u toj kritičnoj situaciji. Adam nije nikako uspio taj uspjeh privatiti kao svoj. Rekao je da je on samo slušao jedan glas.

Stefano Redaelli

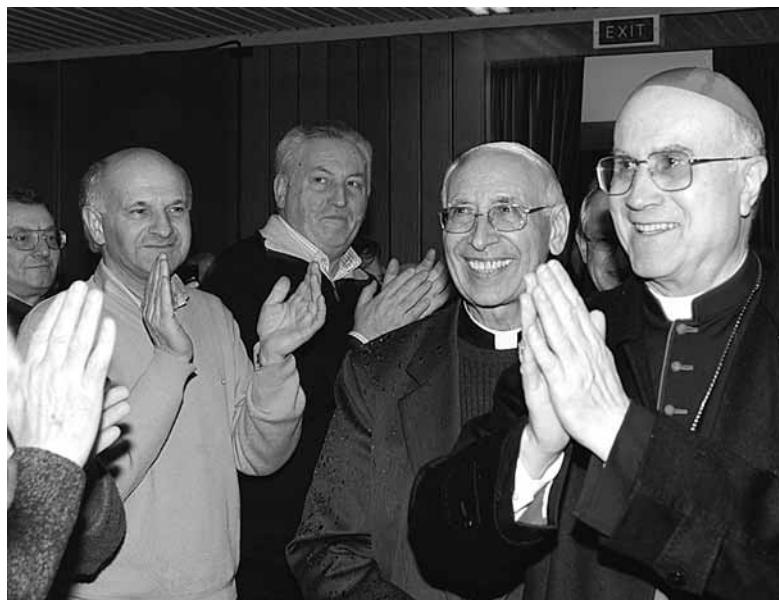
*Život ga nije poštadio udaraca:
tajanstvena smrt oca, majka ovisnica stalno na terapijama*

CASTELGANDOLFO

U Državnom tajništvu Vatikana 15. siječanj bio je uobilježen bolnim odbijanjem posjeta Benedikta XVI. sveučilištu *La Sapienza*. Taj je dan bio vrlo grčevit, što više posebno napet, priznao je i sam tajnik, kard. Bertone, ali je želio doći, što je i odmah rekao: "Došao sam u ovu oazu mira na trenutak radošti i duhovnog obogaćenja" dodavši: "Dok sam danas vjerojatno izgledao ukočeno, sada i vi vidite da se mogu smijati kao što je prirođeno mojem karakteru".

Pred njim su bili biskupijski svećenici fokolarini, okupljeni

BRATSTVO među svećenicima

Državni tajnik kardinal Bertone susreo se sa šesto svećenika fokolarina u Centru Marijapoli u Castelgandolfu

priredio
mons
Slavko
Mikelin

u Centru Marijapoli u Castel Gandolfo. To je bio prvi posjet državnog tajnika Svete Stolice, kardinala Tarcisia Bertonea Pokretu fokolara.

Dočekalo ga je preko šest stotina svećenika iz 54 države u susretu već po sebi radosnom i toplom, što su oznake efektivnog i afektivnog zajedništva svećenika koji slijede duhovnost Chiare Lubich. Bila su to dva sata "bratskog druženja, duhovnog prijateljstva, svećeničkog darivanja", prema komentaru nekih nazočnih. Prije nego je uzeo riječ kard. Bertone želio je čuti svjedočenja svećeničkih fokolara – što karizma jedinstva čini u

različitim crkvenim i društveno kulturnoškim okruženjima.

U Irskoj lokalna Katolička crkva sve do par godina posvuda je bila prisutna, a sada živi u situaciji sve veće sekularizacije podnoseći i mučne udarce moralne naravi u koje je umiješan ipak manji dio klera. Tri svećenika, poznati docenti sveučilišta, pripovijedaju o obnovljenom odnosu s biskupom i drugim svećenicima i snažnom zauzimanju na sveučilištima, na ekumenskom i međureligijskom području, kao i u medijima.

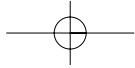
Svećenici više generacija iz Švicarske iznose kardinalu kako po svjedočanstvu jedinstva

zajednice svećenika koje postaje polazište za druge svećenike i lijek za krize, niču svećenička zvanja. Raste i broj ljudi u crkvama.

Svećenik i dva laika iz Ascoli Piceno u Italiji prikazali su kako suradnja svećenika s vjernicima nadahnutima duhovnošću zajedništva utječe na civilni život grada i kulturu bratstva.

Važne teme iznesene su u pitanjima koje su kardinalu Bertoneu uputili svećenici iz različitih dijelova svijeta: primjena učiteljstva Benedikta XVI., izazovi Crkve u današnjem svijetu, praznine u crkve-

nim zajednicama, prioriteti u pastoralnim odabirima. Potom uloga crkvenih pokreta, "Crkva zajednica", obnoviteljska snaga Riječi, formacija u sjemeništu, pomoći svećenicima s teškoćama. Sve što sačinjava život svećenika i svećeničkih zajednica. Bilo je i ponovljenih naglasaka na svakidašnji odnos kardinala rodom iz Piemonta s papom Nijemcem.

Državni tajnik je naglasio kako su izazovi današnjih kršćana nadasve nevažnost vjere u životu uopće, pa i u životu svećenika te izolacija i osamljenost. "Moramo biti svi, muževi i žene vjere - naglasio je kard. Bertone - a pogotovo mi svećenici, biskupi i kardinali". U vezi s izazovom samoće, snažno se izrazio: "Krajnja kušnja neizrecive osamljenosti je pakao kojeg počinjemo već ovdje. Ako je Sartre govorio da su nam drugi pakao, Gabriel Marcel je tvrdio da su nam drugi nebo. To nebo, taj raj, počinjemo ovdje s duhovnošću zajedništva po karizmi zajedništva. Izazov izoliranosti i osamljenosti pobjeđuje se zajedništvom stvarajući strukture i praksi zajedništva", a za svećenike to znači smjerati na oblike zajedničkog života.

U odgovoru za relativizam je rekao da se ne treba se umarati tražeći istinu i svjedoček istine. Kad je riječ o crkvenim pokretima kard. Bertone je ustvrdio da oni imaju sada puno građansko pravo u Crkvi, da je Ivan Pavao II. valorizirao, uzdizao pokrete za svog pontifikata, uz teološku podršku ondašnjeg kardinala Ratzingera. Naglasio je da živa, učinkovita i obnoviteljska prisutnost pokreta privlači pozornost nekršćana.

Pozivao je i na jačanje duha i prakse zajedništva između novih karizmi i povijesnih ustanova.

Pokreti znaju poticati rast u ljubavi, u sposobnosti i primjedom činiti dobro. Cjeloviti prijedlog kršćanskog moralnog programa ne pada u prazninu našeg vremena, nego zahvaća nadasve mnoge mlade. Naveo je primjer dvojice mlađih članova Pokreta fokolara u Genovi, Karla Grisolija i Alberta Michelottija, za koje je on pokrenuo biskupijski proces za proglašenje blaženima kada je bio nadbiskup dotičnog grada.

O bliskosti s Benediktom XVI. kardinal Bertone je među ostalim rekao da bliskost stvara povjerenje i dijeljenje težih problema Crkve, čovječanstva i našeg vremena.

Prisutne je dirnuo kardinalov naglasak na Papino izražavanje

SVEĆENICI U POKRETU FOKOLARA

Biskupijskih svećenika i stalnih đakona povezanih s Pokretom fokolara ima oko dvadeset tisuća. Živo srce su 188 svećenička fokolara, sastavljena od 859 svećenika i đakona. Da bi pronijeli duh jedinstva u biskupijske ustanove i župske strukture posebno doprinose i "svećenici i đakoni volonteri".

U svijetu ima oko četiri tisuće župskih zajednica animiranih duhovnošću jedinstva. Oko pet tisuća biskupijskih sjemeništaraca je u kontaktu s Fokolarama. Za njih je ovaj duh poticaj da stave Boga na prvo mjesto i da se pripremaju za svećeništvo u stilu konkretnog bratstva.

Ubrzano se razvijaju tzv. "Centri duhovnosti zajedništva za svećenike, đakone i biskupijske sjemeništarce".

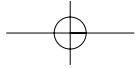

(Foto: CNA)

osjećaja: "Afekt, osjećaj, rekao bih njegova čvrstoća i delikatnost, nježnost osjećaja su nužna potpora za svećenički život, koji nije suh, oštar i divlji. A ako je i oštar, mora biti trijezan, ali ne divlji – gdje se živi punina osjećaja. Papa u svojim osobnim gestama čak i u susretima koje možete imati s njim, zastane da nekoga pozdravi, da sasluša neku osobu – ima neobično bogatstvo osjećaja, topline, nježnosti. On upravo izražava, rekao bih, teologiju nježnosti i sjajan je primjer nama svećenicima."

Na kraju, obzirom na česte krize kod mlađih svećenika, pozvao je da se među ostalim već u sjemeništu usvoji primjer zajedništva, temeljni primjer za formaciju mlađih svećenika. Za vrijeme posjeta Državni tajnik svete Stolice je uputio srdačan pozdrav Chiari Lubich, izražavajući svoju zahvalnost nakon što je priznao temeljnu ulogu utemeljitelja u životu Crkve: "Izvorno poznavanje vrijednosti i bogatstva pokreta je datost i pomoći za cijelu Crkvu, jer Gospodin stvara i nastavlja biti kreativan". □

Posjet kardinalu Bertonea Centru Marijapoli u Castelgandolfu odvijao se u radosnom ozračju. Između državnog tajnika i više od 600 prisutnih svećenika uspostavio se vrlo duboki dijalog

SVETA ZEMLJA

Hodati zemaljskim putovima kojima je prolazio utjelovljeni Bog, gledati nebeski svod koji je On gledao, pohoditi mjesta na kojima je poučavao, davao svoje poruke, a nadasve gdje je umro i uskrsnuo, doživljaj je koji se ne može usporediti ni s kojim drugim. To je i mnogo više od doživljaja, znači dodirnuti u

RADIMO na prihvaćanju i suživotu

*Susret s namjesnikom patrijarha jeruzalemског за Izrael,
mons Giacintom B. Marcuzzom.
Kad se radi za jedinstvo, nikad se ne gubi!*

**Đina
Perkov**

Gore: Namjesnik
patrijarha
jeruzalemског за
Izrael, mons
Giacinto B.
Marcuzzo na
susretu sa
skupinom Pokreta
fokolara iz
Hrvatske govori o
situaciji u Svetoj
Zemlji

Desno: Kontrolna
mjesta na
prijelazima s
palestinskog na
izraelski teritorij

duši neke niti koje počinju vibrirati u ritmu melodije duši tako prirođene koja preobražava i vodi nas Isusu Čovjeku. Baš kao što je to zapisala Chiara Lubich davne 1960. godine, nakon što je posjetila Svetu Zemlju: "...Mi smo već poznivali Isusa, poznivali smo ga pod vidom svjetla, ljubavi, istine, nauka. Godinama smo nastojali živjeti Njegovu riječ, pa smo ga i spoznali nadasve kao Riječ Božju. U

Svetoj Zemlji upoznali smo Isusa Čovjeka."

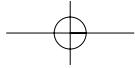
Ako ta doista sveta mjesta imamo priliku obići u društvu ljudi s kojima nas veže duboko duhovno zajedništvo, dojam je još mnogo snažniji. Upravo se to dogodilo skupini članova Pokreta fokolara koji su se početkom veljače uputili na hodočašće u Svetu Zemlju.

Kako je došlo do putovanja?
Pored želje da osnaže svoj

duhovni život i ohrabre zajednicu Pokreta koja tamo živi, željeli su odgovoriti i na poticaje Svetoga oca da kršćani pohode sveta mjesta. A neposredan povod za ovo putovanje življeno u duhu zahvalnosti i molitve bilo je ovogodišnje obilježavanje četrdesete obljetnice prisutnosti Pokreta u Hrvatskoj.

Osim što su pohodili sveta mjesta, susreli su se i s ljudima koji ovdje žive – kršćanima i židovima, te tako iz prve ruke upoznali sve izazove suživota na ovim prostorima. Ta saznanja produbila su poštovanje prema ljudima koji su tamo uspjeli opstati i koji i danas neumorno rade na ostvarenju Isusove oporuke. Već drugog dana hodočašća, 6. veljače, u Nazaretu su se susreli s namjesnikom patrijarha jeruzalemског за Izrael, mons Giacintom B. Marcuzzom koji im je izložio situaciju u Svetoj Zemlji. Vrlo

srdačan susret koji je on nazvao povijesnim potrajanjem sat i pol vremena.

Na samom početku biskup ih je potaknuo da iskoriste ove dane i pripreme srca jer ih na svetim mjestima očekuje velika, predivna milost. A sredstva koja su uložili u ovo putovanje najbolja je moralna, ljudska, povijesna i kršćanska investicija cijelog njihova života, jer će im koristiti za cijeli život, snažno je potvrdio biskup.

Zatim im je govorio o kršćanskoj zajednici, dijalogu među Crkvama i o Pokretu fokolara u Svetoj Zemlji. Donosimo njezine riječi.

Za mir i pomirenje

Postoji kršćanska zajednica u Svetoj Zemlji. Nije to zajednica koja dolazi tko zna otkuda, to je lokalna zajednica, jeruzalemska Crkva koju je utemeljio sam Isus Krist.

Tu zajednicu danas sačinjavaju ljudi palestinske kulture i arapskog jezika. Ima ih oko 400 tisuća, a žive u tri političke države Svetu Zemlju, a to su: Izrael, Palestina i Jordan. U početku ih je bilo mnogo više. Danas u svijetu ima barem 2 milijuna kršćana iz Svetog Zemlja. Ima ih u Evropi, Americi, Južnoj Americi. 400 tisuća su još ovdje: u Izraelu ih ima oko 130 tisuća, u Palestini 50 tisuća, u Jordanu 220 tisuća.

Godine 1948. došlo je do velike povijesne promjene. Stvorena je izraelska država. Na žalost, bilo je i rata. U ratu je uništeno 429 palestinskih građova i sela, ljudi su pobijeni ili protjerani. Izbegli su u Libanon, Siriju, a velika većina u Jordan. Jordan je godine 1948. primio milijun Palestinaca. Kršćani su ovdje imali vrlo tešku povijest, ali su uspjeli

sačuvati sveta mjesta. U mnogim su državama kršćani nestali, primjerice u Sjevernoj Africi: Tunis, Libija, Alžir, Maroko. Ovdje su ostali, istina malo ih je, ali su ostali. U postotku nas je 2% stanovništva. Jer ova zajednica od 400 tisuća kršćana živi među 6 milijuna židova i oko 9-10 milijuna muslimana u ove tri države. Nije lako živjeti, ali su pronašli način suživota s drugima, kako s muslimanicima, tako i sa židovima. No zajednici prijeti migracija. Mnogi su već otišli. U Palestini je situacija najteža. U Jordanu su se kršćani i muslimani vrlo dobro suživjeli. Ali nema posla, pa odlaze. U Jordanu imamo najbolji sustav suživota između

u Svetoj Zemlji činimo? Čuvamo sveta mjesta, razvijamo kršćansku zajednicu, no naš je veliki prioritet raditi na tome da se ljudi prihvataju, da se slažu, da bude suradnje i društvenog suživota. Za nas je pitanje mira i pomirenja apsolutni prioritet. Nažalost, malo nas je i nemamo velikog društvenog ni političkog utjecaja. Imamo naš glas koji doista možemo nazvati pro-ročkim. Glas Pape, patrijarha, koji govore u ime dostojanstva osobe, prava naroda i ljudi, koji govore u ime mira i pravednosti, ali nemamo političkog značaja. Ali tu smo i iako su naši kršćani malobrojni, oni su vrlo zauzeti u društvu, u javnosti, osobito za mir i za pomirenje.

*Crkva naroda
(Crkva krvavog
Isusovog znoja)
u Getsemanskom
vrtu*

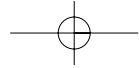
(3) Đina Perkov

kršćana i muslimana, nemamo nikakvih problema, imamo potpunu slobodu.

Dakle, ova kršćanska zajednica danas ima jedan veliki problem, a to je emigracija. Drugi problem je nasilje, rat, terorizam, nije lako. To je nasilje na našu kršćansku savjest i na savjest vjernika općenito – muslimana, itd. Nadasve je to za nas veliki izazov. Što mi kao Crkva

Dijalog među Crkvama

Usprkos poteškoćama, postojeći dobar dijalog i suradnja, prvenstveno s muslimanicima. To nije teološki dijalog nego dijalog vrjednota i života, vrlo jak. Imamo dobar dijalog, također i teološki, i s židovima i kad bih morao odgovoriti na sve pozive, od jutra do mraka bio bih

RADIMO NA PRIHVAĆANJU I SUŽIVOTU

zauzet u dijalogu. No s administrativnog stajališta sa Židovima imamo puno problema. To su problemi boravišnih viza, dozvole boravka, rada, škola, bolničica... Postoje diplomatski odnosi, ali se ne poštaju, nedostaje politička volja.

Što se tiče dijaloga unutar Crkve, sa svim Crkvama imamo ne samo dijalog, nego i dobru suradnju. Sva naša djela su zajednička: škole, udruge, mlađi, sve je zajedničko sa svim Crkvama. Ostaju razlike u obredima, u disciplini, itd., ali s pastoralnog i praktičnog stajališta mi uvijek radimo svi zajedno. Nadasve, sve više radimo zajedno na razini katoličkih crkava.

Jer osim katolika rimokatoličkog obreda, imamo i Grke melhite istočnog obreda, maronite sirskog obreda, itd. Svi smo katolici, svima nam je poglavar Papa, a do prije nekoliko godina svatko je radio za sebe, imao svoju kuriju, svoju organizaciju, svoje odluke, svoj pastoral. A sada sve to radimo zajedno, kler, redovnici, mlađi, svi zajedno sve radimo. To je velika zasluga sadašnjeg jeruzalemског patrijarha Michaela Sabbatha koji ove godine navršava 20 godina svoje patrijarhatske službe.

Njegova je zasluga i približavanje među Crkvama. Kad je

postao patrijarh, u odnosima je vladala ravnodušnost pa čak i napetost među raznim zajednicama. On je smatrao da se tako ne može i tražio je sve načine da se to promijeni, počevši s neformalnim susretima, uz kavu. Danas se poglavari raznih Crkava mjesečno redovito sastaju, ali neformalno, na kavi. Prošle nedelje smo bili svi na večeri kod pravoslavnog biskupa ovdje u Nazaretu. Bilo je jako lijepo i otvorili smo pitanje datuma Uskrsa. Naravno, rješenje ne ovisi o nekom od biskupa, ali je dobro moći o tome otvoreno razgovarati i razmjenjivati mišljenja.

Dijalog i suradnja među Crkvama je najljepša vijest iz Svetе Zemlje.

Naše je iskustvo sljedeće: kad se radi za jedinstvo, nikad se ne gubi. Možda se može imati prvi dojam da se gubi, no to je samo prvi dojam. Dugoročno smo uvijek na dobitku. No, treba imati vjeru i treba gledati daleko.

Pokret fokolara u Svetoj Zemlji

Rođen sam u Italiji, ali kao sjemeništarac, od 16. godine nadalje uvijek sam živio ovdje – 48 godina. Studirao sam ovdje, postao svećenik, radio, ovdje sam praktički proveo cijeli život. Tako sam i Pokret fokolara upoznao ovdje u Svetoj Zemlji.

O njemu bih mogao mnogo toga reći, ali spomenut ću samo nešto što je po mojoj mišljenju vrlo važno. Kao prvo, to je pokret koji lokalnoj Crkvi nikad nije zadavao probleme. A to je jako važno i to je veliki blagoslov. Jer ako je ovaj Pokret dar Duha, taj dar bi trebao izgrađivati Crkvu. Po meni je to znak autentičnosti karizme dara

(3) Đina Perkov

Duha Svetoga jer je u skladu s Crkvom i gradi je. Druga stvar, Pokret je dar koji nam je potreban posvuda. Jer znamo da je čovjek ranjen grijehom, a čovjek ranjen grijehom stvara podjele. Grije u najvišem smislu je podjela. Isus Krist čini suprotno, On je došao sakupiti izgubljene sinove, kako kaže Ivan. Okupiti, ujediniti! Isusovo je djelo u biti djelo jedinstva. Djelo Crkve je u biti djelo jedinstva. Stoga je i svaki dar Duha Svetoga djelo jedinstva. To vrijedi posvuda, ali osobito u Svetoj Zemlji. Zašto? Jer je ovdje Crkva nastala kao jedinstvena. Znate li koliko danas ima Crkava i sekti? 47! Imamo 13 službenih Crkava, apostolskih, tradicijskih i 34 američke sekte, više-manje moderne. Kako je moguće da smo u Isusovoj Zemlji, gdje je Isus utemeljio jednu Crkvu, sada podijeljeni na 47 Crkava, crkvića, velikih ili malih. Crkava ili sekti? To je velika sablazan i svjet ne može vjerovati u Isusa Krista ako se ne predstavimo ujedinjeni. To je rekao i Isus u Evandelju. Zato se u Isusovoj zemlji, u zemlji gdje se rodila Crkva, ovaj osjećaj i žurba za jedinstvom još više osjeća i još je više važna. Stoga nam je ovaj Pokret temeljen na karizmi jedinstva jako potreban i siguran sam da će vam Gospodin dati milosti za svaki dan.

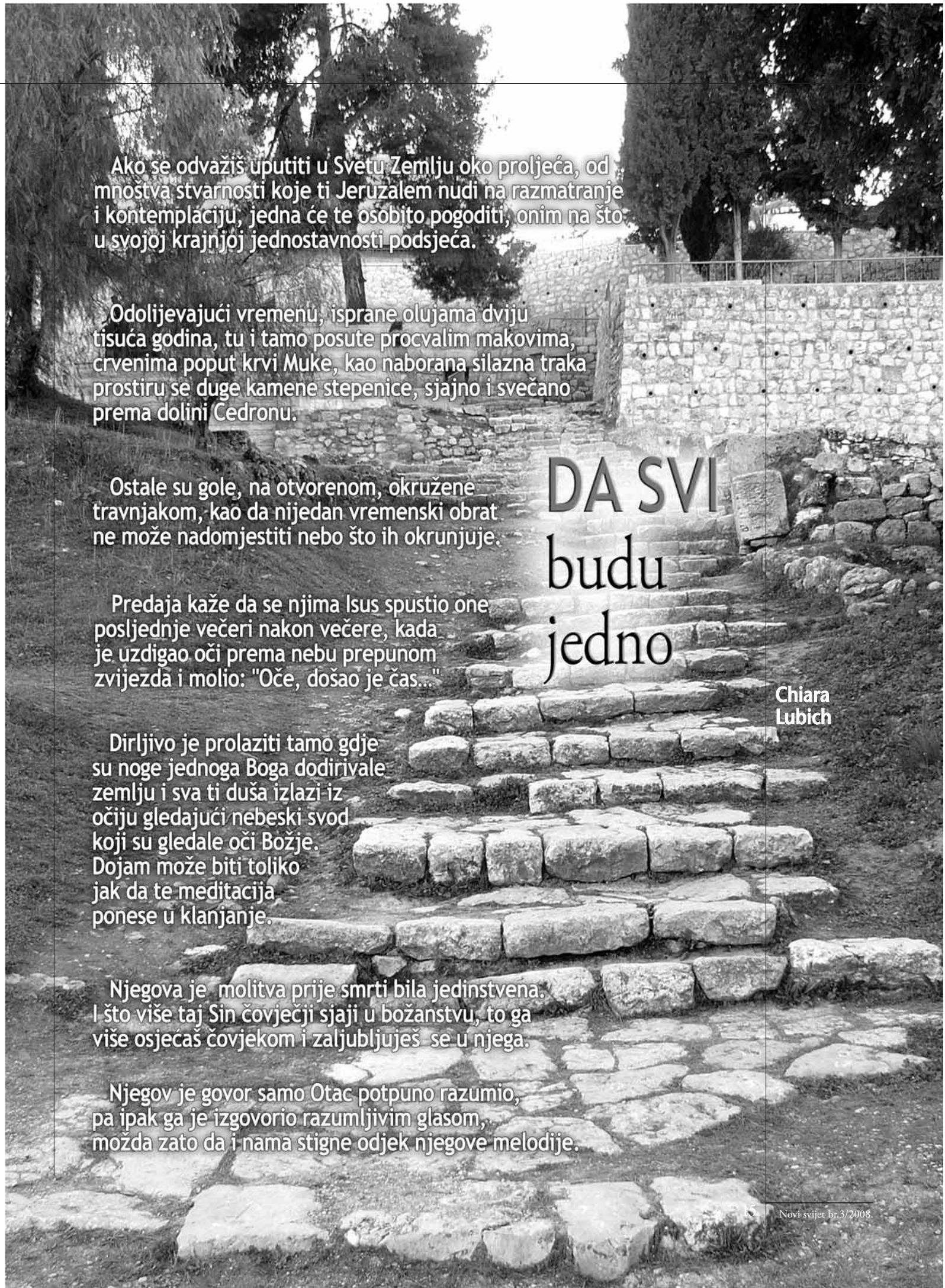

Gore: Ruska pravoslavna crkva svete Marije Magdalene u Jeruzalemu

Dolje: Crkva pijetlova pjeva, gdje se Petar tri puta odrekao Isusa

Stranica desno:
Stepenice uz crkvu pijetlova pjeva kojima se Isus spuštao nakon posljednje večere prema dolini Cedron i gdje je izgovorio svoju molitvu
Ocu: 'Da svi budu jedno'

Ako se odvažiš uputiti u Svetu Zemlju oko proljeća, od mnoštva stvarnosti koje ti Jeruzalem nudi na razmatranje i kontemplaciju, jedna će te osobito pogoditi, onim na što u svojoj krajnjoj jednostavnosti podsjeća.

Odolijevajući vremenom, isprane olujama dviju tisuća godina, tu i tamo posute procvalim makovima, crvenima poput krvi Muke, kao naborana silazna traka prostiru se duge kamene stepenice, sjajno i svečano prema dolini Cedronu.

Ostale su gole, na otvorenom, okružene travnjakom, kao da nijedan vremenski obrat ne može nadomjestiti nebo što ih okrunjuje.

Predaja kaže da se njima Isus spustio one posljedne večeri nakon večere, kada je uzdigao oči prema nebu prepunom zvježđa i molio: "Oče, došao je čas..."

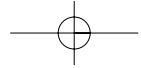
Dirljivo je prolaziti tamo gdje su noge jednoga Boga dodirivale zemlju i sva ti duša izlazi iz očiju gledajući nebeski svod koji su gledale oči Božje.
Dojam može biti toliko jak da te meditacija ponese u klanjanje.

Njegova je molitva prije smrti bila jedinstvena. I što više taj Sin čovječji sjaji u božanstvu, to ga više osjećaš čovjekom i zaljubljuješ se u njega.

Njegov je govor samo Otc potpuno razumio, pa ipak ga je izgovorio razumljivim glasom, možda zato da i nama stigne odjek njegove melodije.

DA SVI
budu
jedno

Chiara
Lubich

SPORTMEET

Tko vjeruje u općeljudske vrjednote doživjet će koliko može biti odgojan iskreni i duboki stav uzajamnog povjerenja između onoga tko odgaja i tko se odgaja preko sporta. Odrasli koji se bave odgojem mlađih pozvani su svi na suradnju, svatko u svojoj ulozi i u međusobnom poštovanju kako bi prenijeli dosljedne

velike uspjeha. Atletiku sam počeo trenirati tek sa sedamnaest godina. Prije toga sam se bavio nogometom. Igrao sam i košarku za reprezentaciju đačkog doma u Križevcima, tako da sam imao neke podloge. Poznato je da sam bio peterostruki hrvatski olimpijac i da sam osvojio prvu medalju za hrvatski sport uopće", rekao nam je Branko.

sam sebi sam rekao: 'Neću moći izdržati', no iz dana u dan bilo je sve lakše podnositi te napore i evo... Rezultat je dvadeset godina bavljenja atletikom i pet olimpijada.

Spominjete trenera, radi se o gospodinu Palčiću.

Drago Palčić, da to je bio prvi moj trener, a i zadnji. Cijeli taj

POBJEDA NIJE UVIEK prvo mjesto

Makar je atletika individualni sport, ja sam volio raditi u grupi, tvrdi proslavljeni hrvatski atletičar Branko Zorko

poruke koje poštuju osobu.

Ovakve misli mogle su se čuti na seminaru sportskih djelatnika u gradiću Faro u Križevcima 19. siječnja, na kojemu je sudjelovao i naš peterostruki olimpijac Branko Zorko.

O njegovom osobnom razvoju i ulozi sredine koja je na njega imala presudan značaj razgovarali smo u pauzama susreta.

"Moram reći da sam se relativno kasno počeo baviti sportom u kojem sam postigao

Koliko je bio presudan utjecaj sredine, a koliko vlastiti potencijal?

Dolazim iz malog mjeseta Hodošan u Međimurju gdje sam se silom prilika morao baviti nogometom, jer nije bilo atletike. Dolaskom u Križevce, u srednju školu, susrećem se sa atletikom. Ovdje je postojao atletski klub, no slučajno sam zalutao u atletiku. Prijavio sam se na kros koji se ovdje održavao i pobijedio. Nakon toga bio sam pozvan od strane trenera da treniram u tom klubu. Makar mi se ta ideja nije svidjela, jer sam već bio zakoračio u svijet nogometa, ipak... Pitao sam se da li ja to sve mogu, je li to sve slučajno.

Trener mi je bio dosta simpatičan jer me nije htio nagovarati previše, nego je rekao: 'Dođi pa vidi. Budi tu mjesec dana, pa ćeš odlučiti. Ti sam moraš birati svoj put.'

Normalno, ja sam došao i tako malo po malo...

Sjećam se da sam prvoga dana shvatio da je to jako težak sport i

atletski vijek od dvadeset godina radio sam zajedno s njim.

Sigurno se radilo o dobroj kombinaciji dok ste cijelo vrijeme ostali uz njega?

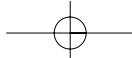
Pa svakako, mislim da je malo slučajeva da netko može dvadeset godina izdržati s jednim trenerom. On je tada bio mlađ, prije mene je imao svega par atletičara i bio sam mu prvi 'malo jači', ali on u tom trenutku nije mogao znati moje potencijale. Možda ih je naslučivao, ali u svakom slučaju, ta kombinacija je rezultirala dvadesetogodišnjom karijerom i dobrim rezultatima.

Slučajno znam da je gospodin Palčić u svome radu stavio naglasak na ekipni rad. Dakle, ne samo na pronalaženje vrhunskih sportaša, nego da omogući pristup što većem broju ljudi. U njegovom slučaju bila je velika sreća da je naišao na vaš potencijal, koji je znao i iskoristiti. Nesumnjivo je njegov utjecaj formirao i vaš pristup sportu.

J. Branimir
Kovačević

arhiv N.S.

Svakako, atletika je pojedinačni sport, ali normalno da se nije mogao samo sa mnom baviti. No moram priznati da sam ja tada bio i magnet za ostale klince koji su čuli za moje rezultate i dolazili su. Vidjeli su sebe u atletici.

Čak sam i sam želio da se što više mlađih okuplja oko mene, jer mi je tako bilo lakše raditi. Makar je atletika individualni sport, ja sam volio raditi u grupi i tu smo se izvrsno slagali. Pogotovo što se tiče priprema, nastojali smo ići u što većem broju i baš smo stavljali akcent da se što više mlađih bavi atletikom.

Normalno da sam tu ja sam sebe iznjedrio s tim svojim zalažanjem, ali pored mene je u tih dvadeset godina bilo puno, puno dobrih trkača, ne samo na razini Križevaca, nego i Hrvatske.

Zamolio bih vas za mišljenje o novim idejama koje se artikuliraju kroz Sportmeet i stubokom mijenjaju pogled na sport, gdje se u protivniku ne gleda neprijatelja, nego na sudionika natjecanja kojega trebamo poštivati i čuvati. Koliko će to biti prihvaćeno među vašim kolegama?

Pa ne znam, teško je reći? Kad govorimo o ekipnim sportovima, generalna slika s ovog predavanja me je podsjećala na odnose u nogometu, a to je teško promijeniti. Preveliki se novci tu okreću, da bi bilo neke ljubavi. Ali mislim da se to svakako može ugraditi u rad s djecom.

Ali moram reći da sam sretan što sam se bavio atletikom. Što to znači? Znači da mi je moje deveto mjesto bio najdraži rezultat u životu, makar sam puno puta bio i prvi, treći, drugi. Ali tad kad sam bio deveti, znam da sam s tom trkom, istražao nešto najbolje što sam mogao tada. Vjerujte mi, onda sam bio najsjajniji i svima onima koji su bili ispred mene, od srca sam čestitao, a za sebe sam znao da sam u toj trci pobijedio. Sebe sam pobijedio! I to je taj fenomenalni doživljaj koji sam puno puta kušao trčeći po cijelom svijetu. Znači pobjeda nekad nije bila prvo mjesto.

Dakle moglo bi se reći da je ovo svojevrsna poruka mlađim naraštajima koji pristupaju sportu?

Da, to je vrhunska poruka, ali pitanje je koliko se može pre-

arhiv Branko Zorko

Peterostruki
olimpijac Branko
Zorko trči na
olimpijadi u
Barceloni 1992.

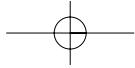
Na stranici lijevo:
na susretu
Sportmeeta u
gradiću Faro u
Križevcima govori
o svojem sport-
skom iskustvu

NAJAVAŽNJA OSVOJENA ZORKOVA ODLIČJA:

- Glasgow (1990.): Evropsko dvoransko atletsko prvenstvo 3000 m, 3. mjesto - brončana medalja
- Genova (1992.): Evropsko dvoransko atletsko prvenstvo 1500 m, 3. mjesto - brončana medalja
- Toronto (1993.): Svjetsko dvoransko atletsko prvenstvo 1500 m, 3. mjesto - brončana medalja
- Pariz (1994.): Evropsko dvoransko atletsko prvenstvo 1500 m, 2. mjesto - srebrna medalja
- Helsinki (1994.): Evropsko otvoreno atletsko prvenstvo 1500 m, 3. mjesto - brončana medalja

Nositelj je hrvatskih rekorda
na 1500m (3:33,30); milju (3:52,64); 2000m (4:58,02); 3000m (7:48,42)

Branko Zorko u povijesti cijelog svjetskog sporta ima malo kolega koji su imali priliku sudjelovati na čak pet uzastopnih Olimpijskih igara. Zorko je svoj olimpijski ciklus započeo u Seulu 1988. kao jugoslavenski reprezentativac. Zatim trči za Hrvatsku u Barceloni 1992., Atlanti 1996., Sydneyu 2000. i najzad u Ateni 2004.

U DUBINU

Riječ smo živjeli intenzivno tijekom čitavoga dana, a rezultate smo razmjjenjivali međusobno i s osobama koje su se priključivale prvoj skupini.

Riječ je bila poput lozinke za koju su se svi htjeli uhvatiti kako bi bili sigurni da su uključeni u zajednicu koja se rađala.

A ono što je iz toga proizlazilo bilo je doista nešto novo. Da bismo to dobro razumjeli, treba misliti da prije toga sretnoga vremena, osobitog prosvjetljenja Duha Svetoga o riječi Bo-

i koju odluku, ako smo baš bili gorljivi.

Ovo je bilo sasvim drugačije. U stalnom kontaktu sa životom temeljito smo istražili različite mogućnosti primjene Riječi, pa je u pojedincima i u skupini ona uzrokovala preobrazbu. Kad smo je živjeli, nisam više živjela ja ili mi, nego Riječ u meni, Riječ u skupini.

A danas, nakon više od šezdeset godina, još uvijek je tako. Osjećamo veliku potrebu da Riječ Božja postane naš način života.

Istina, danas u Pokretu neki

ŽIVLJENA RIJEČ put prema jedinstvu/2

**Chiara
Lubich**

žjoj, nismo bili navikli živjeti riječ tako, primjenjivati je na okolnosti našega života i razmjenjivati učinke među nama. Riječ Božja se razmatrala, pronicalo se u nju umom, izvlačili smo iz toga pokoji zaključak, pa

brižno proučavaju i tumače Riječ. No Duh Sveti nas potiče uvijek i nadasve da je živimo i da razmjenjujemo iskustva o riječi, što još uvijek donosi veliku korist ako gledamo u kakvoj smo sredini pozvani živjeti naš kršćanski život. Usred zaglušne buke suvremenog svijeta, koju pojačavaju mediji i često zagadjuju atmosferu čisto ljudskim, ako ne i škodljivim temama, ljudi uče ispunjati svoje sate nebeskim razgovorima i tako ostvaruju ono što je Pavao zahtijevao: "Tražite što je gore... za onim gore težite, ne za zemaljskim" (Kol 3, 1-2).

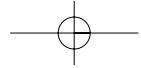
Osim toga, za članove Pokreta življenje riječi Božje nije samo praksa kojom se održava visoka duhovna razina svakoga pojedinca i zajednice. Za njih je to izvor Boga na kome se napajaju. S njom i preko nje osjećaju da se njihova duša hrani Bogom

kao kada crpe iz drugih božanskih izvora koje im Crkva nudi, kao što je primjerice euharistija. Dvadeset godina prije nego je Drugi vatikanski koncil to snažno istaknuo, a tako je bilo nadasve u prvim vremenima Crkve, članovi Pokreta uvijek su bili svjesni da se treba hraniti Bogom u euharistiji, ali i Njegovom riječi. "Mi jedemo Njegovo tijelo i pijemo Njegovu krv u božanskoj euharistiji, ali i u čitanju Svetoga pisma", govorio je sveti Jeronim.

Riječ nadalje smatramo odijelom koje treba odjenuti svakoga dana kako bismo bili živi primjeri Kristova nauka. "Zaodjenite se Kristom", kaže Pavao (Rim 13,14). Tim odijelom članovi Pokreta pokazuju svijetu evanđeoski sadržaj njihova sinovstva s Bogom. To odijelo štiti i održava vatrnu milosti i ljubavi, koja čuva od pretjerane topline svega onoga što je u nama i oko nas prepreka jedinstvu s Bogom, te nas nadasve postavlja u položaj napada a ne obrane.

Ako promatramo članove Pokreta koji žive riječ, možemo zapaziti veliku raznolikost učinaka. Bezbroj je situacija u koji-

ma se osobe nađu, bezbrojne su primjene riječi na život svakoga, pa stoga i bezbrojni rezultati. Kad bismo htjeli nabrojiti plodove koje riječ donosi, ne bismo nikad završili. No navedimo neke, uz one koje smo već spomenuli.

Riječ nadasve dovodi do promjene mentaliteta. U srcu svih osoba (Europljana, Azijaca, Australijanaca, Amerikanaca, Afrikanaca) ucjepljuje Kristove osjećaje pred raznim okolnostima, pred pojedincima i društвom.

Tko god dođe u sredinu gdje se riječ živi kako je treba živjeti, tj. da je žive pojedinci i zajednica, uočava još jedan plod: primjećuje da se tamo živi u nadnaravnom. Riječ naime daje život. Kao što kaže Pavao: "zasja život – po evandelju" (Usp. 2Tim 1,10).

Riječ nas čini slobodnima.

"Istina će vas oslobiti" (Iv 8,32), piše u evanđelju. Istina oslobađa jer u onome tko je živi živi Krist, "novi čovjek", a "stari" je čovjek time mrtav: više nismo robovi "starog čovjeka" (usp. Ef 4, 22-24; Kol 3, 9). Slobodni smo od samih sebe.

No riječ oslobađa i zato što više nismo robovi ljudskih uvje-

tovanosti. Ljubimo Krista u svima i s miloшću Božjom ne očekujemo ništa ni od koga.

Osim toga, oslobađa i od potištenosti okolnostima. Jer ništa se ne može dogoditi slučajno ili samo po ljudskoj volji. Otac je uvijek prisutan u našem životu ili sa svojom voljom ili sa svojim dopuštenjem.

Riječ nadalje daje radost, daje sreću, daje mir, daje puninu, daje svjetlo. Eto drugih plodova. Kako u srcima živi "novi čovjek", Duh Sveti dijeli svoje darove. Radost, mir, svjetlo, toliko tipični za naš Pokret plod su riječi, oni su i snaga za širenje Kraljevstva Božjega. Tko se sretne sa skupinama Pokreta, vidi ih i pita za uzrok takvih učinaka. Upoznavši ga, nerijetko i on poželi živjeti riječ.

Nadalje, riječ pročišćuje. Osobe koje žive riječ pomlađuju se.

Ostali učinci: riječ dovodi do obraćenja Bogu i pobuđuje različite pozive da ga slijede. Neki se posredstvom riječi osjete pozvani na djevičanstvo, neki na svećeništvo, na redovnički život ili na služenje svojoj Crkvi, a netko na brak, malu domaću Crkvu.

Riječ proizvodi i konkretna djela. Mi se već godinama divimo, više kao gledatelji nego akteri, mnogostrukim djelima koja nastaju iz našega Pokreta. "Poput stabla zasađenog pokraj voda tekućica – rekao bi Ivan Damaščanski – tako je i duša, navodnjavana Svetim pismom (...) nakićena zelenim lišćem, tj. lijepim djelima pred Bogom".

Riječ dovodi i do jedinstva s Bogom. Kada se osobe malo uvježbaju u življenu riječi Božje, u sebi primjećuju zajedništvo s Isusom. Razgovaraju s njim s velikom lakoćom, zazivaju ga u potrebi, uživaju nje-

govu nazočnost u dubini duše. U njihovom se srcu rodilo stablo unutarnjeg života.

Još jedan plod: Riječ daje nadu u vječni život. Budući da svakodnevno vidimo kako se jedno po jedno ostvaruju sva

(4) arhiv VCG

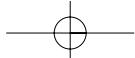
evanđeoska obećanja, sigurni smo da će se jednoga dana po riječi moći otvoriti nebeska vrata: "mnogostruko već u ovom vremenu, i u budućem vijeku život vječni", rekao je Isus (Lk 18, 30).

Još jedan učinak je da nas riječ spaja u jedno: dovodi do jedinstva. Kao što kod voćaka dvije oljuštene grane – živim dodirom dva živa dijela – kalemljenjem postaju jedna, tako se dvije duše oljuštene od ljudskoga putem življene riječi života, bolje stupaju u jedno.

Tko ne živi riječ Božju, tamo gdje ide nosi ljudsko, zemaljsko ozračje. Ne podiže masu, nego je pritišće sve dotle da postaje uzrok kakve razmirice ili podjele. Toga se bojao Ciprijan. Iako se brinuo nadasve o jedinstvu Crkve, on u raspravi *De unitate* stalno poziva na življene evanđelja, budući da je dolazilo do šizmi u Crkvi upravo zato što se ono nije živjelo.

(nastavlja se)

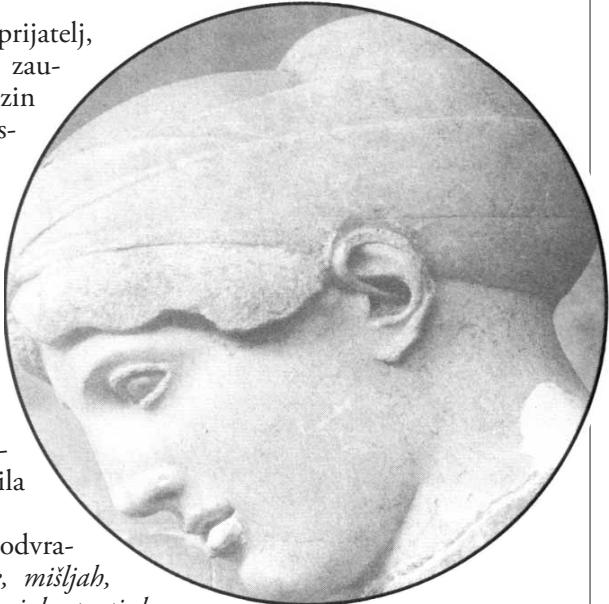
SVIJET MLADIH

Ujednoj od svojih poruka u pripremi za skori susret u Sydneyu papa Benedikt XVI. poziva mlade da se ucijepi u Božju riječ. "Tajna da bismo imali pronicavo srce jest u tome da oblikujemo srce koje je sposobno slušati. A to se postiže razmatrajući bez prestantka i ostajući stalno ucijepljeni u Božju riječ..." Kako oblikovati pronicavo srce, kako odgajati savjest? O tome su razgovarali i mladi iz Pokreta fokolara na međunarodnom susretu u Rimu. Donosimo ulomak iz izlaganja Marije Katarine Atzori na temu "Formacija savjesti u svjetlu

brat, premda neprijatelj, ljudsko je biće i zauvijek ostaje njezin brat. Stoga ga nastoji pokopati. Stažari je teknu pored mrtvog tijela i odvedu pred gnjevnog kralja koji je povrgnu ispitivanju.

Kreont je optuži da je prekršila zakon.

Ali Antigona odvraća: "Nit' tvoj je, mišljah, proglaš taj toliko jak, te ti ko

A JA ZA LJUBAV SAMO na taj dođoh svijet

priredila
**Dolores
Poletto**

Katekizma Katoličke Crkve."

Sofoklo, grčki pisac iz V.stoljeća prije Krista, pripovijeda pripovijest o Antigoni, mladoj ženi iz Tebe koja radije umire nego izdaje "nepisane zakone" koji oduvijek vrijede i žive u srcu svakog čovjeka.

Tijekom jednog tebanskog rata dvojica Antigonine braće nađu se u boju jedan protiv drugoga. Oba poginu na bojnom polju. Po završetku rata novi gospodar Tebe, Kreont, naređuje da jedan od njih ima svečani pokop jer je branio domovinu, dok drugi – koji ju je izdao – bude osuđen tako da mu tijelo ostane nepokopano.

Svi prihvatiše kraljevu naredbu, osim Antigone, koja ovaj zakon smatra nepravednim:

smrtnik dići bi se mogao nad božje, nepisane stalne zakone. Od danas nijesu ni od jučer, od vječka pa dovijek živu, niko ne zna, otkad se pojavile."

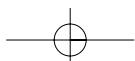
Kreont nastavlja: "I mrtvog dušmanina mrzim srcem svim!", na što Antigona smjelo odgovara: "A ja za ljubav samo, ne za mržnju, na taj dođoh svijet."

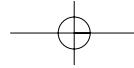
"A ja za ljubav samo na taj dođoh svijet!" Predavan odgovor koji stavlja u svjetlo kako je i tada, pet stoljeća prije Krista, pitanje formacije savjesti bilo i više no aktualno. I Antigona premda nije kršćanka otkriva u sebi zakon koji je potiče ljubiti i radije prihvati platiti životom svoj izbor nego izdati ovaj nutarnji zakon.

"Onaj glas"

U stvarnosti, oduvijek, svaki čovjek ima upisan u svom srcu zakon kojeg je upisao Bog koji ga poziva da "ljubi, čini dobro i izbjegava зло". To je zakon kojeg može uočiti samim svojim razumom. To je univerzalni i nepromjenjiv zakon, nije podložan vremenu i prostoru, kulturi, dobi i socijalnim uvjetima.

To podcrtava i sveti Pavao kada u poslanici Rimljanima kaže: "jer kad pogani koji nemaju Zakona vrše, vođeni naravljaju, propise Zakona oni (...) dokazuju da ono što propisuje zakon stoji upisano u njihovim srcima, o čemu zajedno s tim daje svjedočans-

tvo njihova savjest: nutarnji sudovi koji ih međusobno optužuju ili brane...”³

Dakle, ako se čovjek postavi u stav slušanja (i onaj koji nije još susreo Isusa), otkriva u dubini svoje savjesti ovaj božanski zakon, “onaj glas” koji mu govori.

Što je, naime, savjest?

Evo predivne definicije koju donosi važan dokument Drugog vatikanskog sabora, *Gaudium et spes*: “Savjest je najskrivitija jezgra i svetište čovjeka gdje je on sam s Bogom, čiji glas odzvanja u njegovoј nutrini.”⁴

Savjest upravo jer je mjesto susreta ozmeđu Boga i čovjeka, ima veoma važnu ulogu: nalaže joj da čini dobro, a izbjegava zlo. Ona sudi i konkretna opredjeljenja, odobravajući dobra, a prokazujući zla. Ona posvјedočuje autoritet istine pozivajući se na vrhovno Dobro, čiju privlačnost ljudska osoba osjeća i čije zapovijedi prihvata.⁵

Stoga je nazivamo i svjedokom, jer daje “daje svjedočanstvo čestitosti ili zloče samog čovjeka”, otvarajući ga Božjem glasu.⁶

Nesigurna savjest

Vraćajući se mitu o Antigoni možemo se upitati: kako to da Kreont ne osjeća isti poticaj kao i Antigona?

Aktualizirajući to pitanje možemo se upitati: kako to da mi kršćani puno puta ne osjećamo tako jasno taj glas koji nas poziva “ljubiti i činiti dobro?”

Povijest čovječanstva označena je grijehom. Podsjetimo se onog temeljnog trenutka kojeg donosi Knjiga Postanka kada se Adam i Eva nalaze u edenskom vrtu: mogu jesti plodove

sa svih stabala u vrtu, osim sa stabla spoznaje dobra i zla.

Čitav prizorima snažnu simboličku vrijednost.

Zašto je Bog postavio zabranu uzimanja ploda tog stabla? Zašto čovjek sam ne može odlučiti što je dobro a što zlo?

Jer je stvorene stvoreno na sliku i priliku Božju i kao takvo ostvaruje se ne autonomno, u osamljenosti, nego u zajedništvu s Bogom koji ga je stvorio, u odnosu prema naumu ljubavi kojeg Bog ima nad njim.

U toj originalnoj epizodi čovjek međutim kuša napast da nadiše postavljenu granicu, želeći postati “kao Bog”, biti sam sebi zakonom kako bi autonomno spoznao dobro i zlo. I upravo jer ga je Bog stvorio slobodnim – slobodnim da kaže i svoje ne njegovom naumu ljubavi – čovjek ne sluša Boga.

Odavde grijeh koji ljudsku savjest čini tako nesigurnom,

arhiv V.C.G.

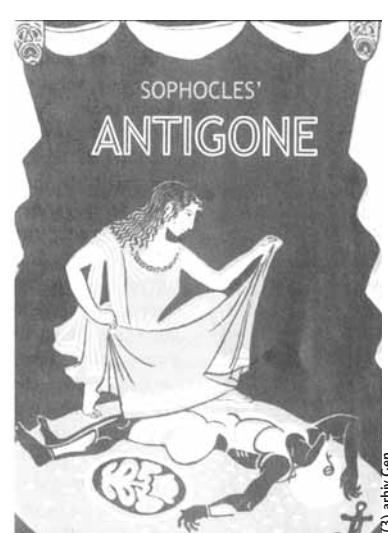
te usmjerenost prema dobru, upisanu oduvijek kao vječni zakon u nama, ne zamjećujemo tako jasno i neposredno.

Usprkos grijehu - nastavlja Knjiga Postanka - Božji pogled odmah se svraća čovjeku: “...načini Gospodin Bog čovjeku i njegovoј ženi odjeću od krvna pa ih odjenu.”⁷

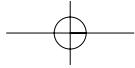
Bog ne napušta čovjeka i nastavlja intervenirati djelima i riječima u njegovoј povijesti sve dok se potpuno ne objavi u Isusu. Isusovo utjelovljenje, smrt i uskrsnuće označava razvođe u povijesti spasenja jer čitavo čovječanstvo ucijepljuje u novi odnos ljubavi s Bogom, u puno zajedništvo s Njim.

Što to znači, prije svega za nas kršćane koji smo imali milost upoznati Isusa? Znači da možemo živjeti kao djeca Božja, rasti u životu zajedništva s njim i u odnosu ljubavi s braćom. To je početak novog života.

□

- 1 Usp.Sofoklo, Antigona, 446-523
- 2 Katekizam Katoličke Crkve (KKC), 1176
- 3 Rm 2,14-15
- 4 GS 16
- 5 KKC, 1777
- 6 Veritatis Splendor (Sjaj Istine) 58
- 7 Post 3,21

UMJETNOST

OSOBNO VIĐENJE: Zdravko Tišljar

Posljednjeg dana siječnja 2008. godine, vedre zimske večeri, kad se na južnom nebu jasno oscrtavalo zviježđe Oriona, blizu četrdeset osoba okupilo se u podrumskom prostoru gradića Fara, u takozvanoj "Biblioteci". Iako je te večeri u Križevcima već bila otvarana izložba poznatog hrvatskog slikara Mladena Veže, ljubitelji umjetnosti odvojili su vrijeme i za druženje s akademskim slikarom, profesorom na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, gospodinom Zdravkom Tišljarom.

Pod naslovom "Osobno viđenje: Zdravko Tišljar", održano je predavanje o suvremenim usmjerenjima likovne umjetnosti, koje je bilo popraćeno s nekoliko grafika takozvane

"Neodržane izložbe" i slikom u boji "Potpis slikara laudatora patriae". Unatoč prisutnosti i sve nasilnijem promicanju ružnoće, te bijegom ljepote u ilegalu ismijavanja i omalovažavanja, umjetnik je poručio navodeći Dostojevskog: "Ljepota će spasiti svijet". Izrečeno nedvosmisleno upućuje na ljepotu Autora, Stvoritelja svega vidljivoga i nevidljivoga.

Svim prisutnima je poručeno, ukoliko se ne osjećaju kompetentnima u sagledavanju i prosvuđivanju umjetnosti, promatranjem Prirode, uvijek prisutne Autorove izložbe, te pogledom koji izvire iz srca, zadobivaju najpotpuniju umjetničku osjetljivost i kompetenciju. Umjetnički ugodač večeri upotpunilo je nadahnuto gitaris-

tičko sviranje mlade križevačke umjetnice Tamare Perc, koja je nedavno završila postdiplomski studij gitare u Nizozemskoj.

Zdenko Horvat

VEČER poezije

U ponedjeljak, 18. veljače o.g., održana je večer poezije u ženskom fokolaru u Zagrebu. Nastupili su pjesnici iz „Udruge umjetnika Tin Ujević“ iz Zagreba Stela Hrovjec, Josip Roko Maruščec i Josip Jakov Planinić.

Večer poezije najavio je Zdenko Horvat ispred Pokreta fokolara te je govorio o značenju umjetnosti u duhovnom životu i naveo stihove i prirodne misli Chiare Lubich, utemeljiteljice Pokreta. U ime fokolarina koje stanuju u ulici Stara knežija br. 7 goste i posjetitelje večeri pozdravila je Marija Vrdoljak koja je ukratko opisala život u fokolaru i oko njega.

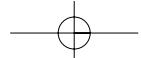
Prije nastupa pjesnika najavljen je uvodna glazba s CD-a „Zima“ iz koncerta „Četiri godišnja doba“ Antonia Vivaldia, a u predahu pjesmovnog recitala kasnije smo čuli još jedan dio koncerta pod nazivom „Proljeće“. Inače za tu osobitu glazbu muzikolozi navode kako predstavlja čudo ljepote u spoju glasa prirode i umjetnosti. Tako su sudionici večeri prepoznali vrijeme skorog odlaska zime i dolaska novog proljeća.

Pjesnička večer se oglasila stihovima Tina Ujevića (Bura na Braču, Zapis na pragu, Molitva iz tamnice – Noćas se moje čelo žari/noćas se moje vjeđe pote/i moje misli san ozari/umrijet ču noćas od ljepote), koje su govorili Josip Jakov Planinić i Stela Hrovjec uz pratnju na gitari Tonija Bibe. Zatim su slijedila dva kruga od po nekoliko pjesama nazočnih autora, s puno pljeska slušatelja koji su ispunili malu dvoranu fokolara na Staroj knežiji.

Na kraju smo pribivali uživo violinskom koncertu koji je s puno zamaha izveo Krešimir Ivančić svirajući nam Johana Sebastijana Bacha, 2. partita iz „Ciaccone“, koncert je izveden s istim programom s kojim će mladi violinist, inače apsolvent Muzičke akademije u Zagrebu, nastupiti za nekoliko dana u obrani svojeg diplomskog rada.

Nakon umjetničkog programa sudionici lijepe večeri osježili su se uz gostoljubiv stol domaćina i nastavili druženje u ugodnom razgovoru.

Tom

PROLAZ

Dolinama smrti – prolazih,
da dodem do tebe,
željo moja.

Dolinama suza,
svakakvim stazama – brodih,
da upoznam tebe,
sreću moju.

Doline uzdaha,
nadanja, strepnji – iskusih,
čekajući tebe,
draža moja!

I dolina sunca,
nek sprži – uništiti,
sve strahove – sva zla.

Dok volimo se;
S R E T N I,
ti i ja!

Josip Marušec – Roko,
iz zbirke "Izabrane pjesme"

ČAROLIJA SNA

I pozvat ću srce,
da mi se pridruži
u nježnom zagrljaju
sa sjenama prošlosti.

U vrtuljku zagrljaja,
veselim se toj ljestvi.
Naša igra,
ne prestaje u jednom krugu
neba i zemlje.

Ljepota je,
u savršenom davanju zvijezda
i onda, kada već ljube
ružičasta jutra.

Stela Svetlana Hrvnjec,
iz zbirke pjesama "Buđenje kroz zlatne niti"

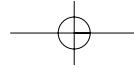
VRBE ŽALNE

Grlili još tko vrbe u mom kraju
vrbe žalne
vrbe nježne
bez ukrama
osamljene

prijatelji moji neznani
poniženi prezreni
iz iste smo rijeke istočeni

vrbe neisplakane

Josip Jakov Planinić,
iz zbirke pjesama "Pismo Andrijani i druge pjesme"

SVJEDOČANSTVO

Za njom je više od 35 godina rada s djecom, na početku devet godina s višim razredima osnovne škole kojima je predavala hrvatski jezik, a sve ostalo s djecom predškolske dobi.

Rad po specijaliziranom programu katoličkog vjerskog odgoja započeo je prije 6 godina, nakon što su Nevenka i još jedna odgojiteljica na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu završile edukaciju.

Nevenka Zoričić radi kao odgojiteljica u vjeri u dječjem vrtiću u Šibeniku, po specijaliziranom programu katoličkog vjerskog odgoja

**Đina
Perkov**

Izlet na
Zlarin - Nevenka
Zoričić s djecom
(gore) i priprema
za božićnu
priredbu (dolje)

"Kroz to smo vrijeme pripremali roditelje na mogućnost otvaranja skupine djece koja bi radila po tom programu. Te sam godine bila izabrana na mjesto ravnateljice dječjih vrtića u Šibeniku, dakle 14 gradskih vrtića, sa 14 objekata, 40 odgojnih skupina, stotinu odgojitelja. To je bila prilika da ono što sam osjećala i željela prenemem šire. Poslala sam na educiranje još 6 odgojitelja, a kad smo dobili želju roditelja da daju djecu u skupinu koja provodi katolički vjerski odgoj,

s pedagozima smo izradili program i poslali ga na ministarstvo u Zagreb. Vrlo brzo smo dobili njihovu suglasnost, pa smo u tri vrtića u kojima su roditelji dali svoj pristanak otvorili program katoličkog vjerskog odgoja, nakon što smo od biskupa dobili kanonski mandat", pripovijeda Nevenka. Nakon što joj je istekao mandat ravnateljice vratila se u vrtić, u skupinu katoličkog vjerskog odgoja, gdje uočava veliku razliku u radu, kako kod djece tako i kod roditelja.

Nevenka s određenim zanosem i tihim odmjerenim tonom niže zgode s mališanima, kazuje o dubokim trenutcima zajedništva s ovom djecom tako osjetljivom na nadnaravno. U sobi imaju vjerski kutić gdje se nalazi Biblijka slika Majke Božje, sličice

svetaca i sve ono što djeca donose, a vezano je uz Boga.

"Kad obrađujemo biblijski tekst, uvijek upalimo svjećicu. Jednom prilikom kad smo se sakupili, jedna se djevojčica digla, otisla u vjerski kutić i donijela svijeću. 'Da bude Isus među nama', rekla je. Jer ona zna da ćemo poslušati riječ Božju, okrenuti kocku ljubavi i razgovarati kako ćemo živjeti taj dan. Potičem ih i da ispričaju svoja iskustva i to je pravo bogatstvo, tako da i roditelji ostaju iznenadjeni. Odrasli uče preko djece."

Tvrdi da se djeca često tijekom dana sjete kocke ljubavi. "Kažu primjerice 'na kocki ljubavi piše to i to' ili 'na kocki ljubavi to ne piše'. Tako sami sebe ispravljaju, dogovaruju se i ljubav koju nastojimo prenijeti žive međusobno."

U svojim se kutićima brzo prepuste igri i nema vike, tuče ili trčanja. Tako su jednom u susjednoj prostoriji bili novaci koji su služili civilni vojni rok. "Primijetili su da u skupini vlada mir, pa je jedan od njih došao na vrata i rekao im: 'Vama je, djeco, ova teta sigurno

jako stroga kad ste vi tako dobri'. Pozvala sam djecu da mu oni kažu zašto su dobri i jedan od njih je rekao: 'Mi smo dobri zato što imamo Isusa u srcu a Isus voli da budemo tiki jer onda čujemo što nam On govori. Ako mi vičemo, onda Isus šuti.' Mladić je ostao bez riječi."

Nevenka potvrđuje da djeca takvo ponašanje pridobiju u vrtiću. "Ima roditelja koji su praktični vjernici ali smo imali i slučaj roditelja koji je vidio da je kod nas drugačija atmosfera, a nije bio vjernik. Došao se zanimati i objasnila sam mu da je program potpuno isti kao i za druge skupine, ali imamo i duhovnu dimenziju, gdje djeci približimo Boga i s njima radimo biblijske tekstove. Sljedeće godine je premjestio dijete u našu skupinu. Dječak je bio malo življi i slobodniji, pa mu je trebalo nešto više vremena za adaptaciju. No već nakon mjesec dana taj je tata došao i rekao: 'Iznenađuje me taj moj

sin, on nas uči kako se trebamo ponašati. Želi da molimo prije jela jer se tako radi u vrtiću, a kad ponekad zavičem jer sam nervozan i ljut, dođe k meni i kaže: 'Tata, nemoj vikati, tiho govori, Isus voli kad se tiho govori, onda čujemo Njega'."

Sve skupine vjerskoga odgoja imaju kocku ljubavi i knjižicu o kocki. "Djeca se svaki dan oko nečega posvađaju, a mi preko kocke ljubavi sve rješavamo. Ujutro poslije doručka se sakupimo, jedan od njih uzima kocku i baca je. Pročitamo što je izašlo, objasnim im jednostav-

nim riječima što to znači, a potom oni pričaju svoja iskustva. To je tako zanimljivo da sam počela zapisivati.

Jedan dječak je ovako ispričao: 'Ja sam s tatom bio u kući i gledao sam TV emisiju *Josip i njegov šaren kaputić*. Tata je želio gledati utakmicu i nismo se mogli dogovoriti. Tata je ipak gledao utakmicu a ja sam

sam pau, udario se i nisam mogao nastaviti. Jedan priatelj mi je odmah prišao i podigao me. Drugi je nastavio trčati i nije brinuo za mene. Njemu je bila važnija pobeda nego prijatelj. On je tada meni bio neprijatelj, ali ja njemu oprštam jer sam se sjetio vrtića i kocke ljubavi. Poslije smo opet bili prijatelji i opet smo se igrali."

Čovjek se nikad ne bi umorio slušati dječje zgodbe koje su pravo bogatstvo i pouka. Doista male-nima bismo trebali češće dati riječ. A o tajni rada s djecom Nevenka naglašava da svatko treba voljeti posao koji obavlja. "Ja sam od malena željela raditi s djecom, to je bilo jedino što sam htjela. Djeca su iskrena, otvorena, željna pažnje, ljubavi, veselja. Danas je tempo života takav da roditelji nemaju puno vremena za djecu. Ona su u ovoj dobi povjerena nama i ja

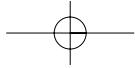
želim da im vrijeme provedeno u vrtiću bude prava zamjena za obitelj. Želimo im darovati ljubav i pažnju, a i roditelje upozoravamo da tako postupaju. Suradnja s roditeljima je najvažnija." U svemu tome pomaže joj duhovnost jedinstva, štoviše "možda je to sve i krenulo kad sam upoznala Pokret i krenula tim putem. Ljubav koju nam je Chiara prenijela pomaže mi u radu i otvara mi putove", zaključuje Nevenka.

Djeca su iskrena, otvorena, željna pažnje, ljubavi, veselja

bio ljut što mi nije dao da gledam *Josipa* i otišao sam u sobu. Kad sam čuo da je tata otišao u toalet, brzo sam se vratio i nastavio gledati moju emisiju. Tata se vratio iz toaleta i video da ja gledam svog *Josipa*. Otišao je u sobu i legao. Ja sam shvatio da je tada tata imao Isusa u srcu, a ja nisam. On se učinio jedno sa mnom i dopustio mi da gledam, a ja njemu nisam.'

Kad smo živjeli 'ljubi neprijatelja' jedan je dječak ispričao kako su se njih tri prijatelja na ulici utrkivali. 'Trčali smo, ja

RAZGOVORI

TEOLOG

JE LI SE DOPUŠTENO vjenčati s rastavljenom osobom?

Nije mi baš potpuno jasno je li se dopušteno vjenčati s rastavljenom osobom.

Čitatelj

Rastava je, kao što znamo, čin kojim jedna vjenčana osoba prekida svoj bračni savez. Obično to čini zato da bi se vjenčala s nekim drugim. Kršćanima rastava nije dopuštena jer se temeljito protivi naumu Božjem nad sakramentom braka.

Ono što vrijeđi za rastavljenu osobu vrijedi i za onu koja je s rastavljenim vjenčana. A razlog je vrlo jednostavan.

Ako je za vjernika rastava težak grijeh, grijeh ne čini samo onaj koji je preuzeo inicijativu da ostavi supružnika kako bi se vjenčao s drugim, već i osoba koja pristane vjenčati se s tom rastavljenom osobom.

Mnogi se ipak, iako se slažu da se kao kršćani ne mogu rastati, pitaju zašto nekoj trećoj osobi nije dopušteno vjenčati se s rastavljenom osobom, kad njezin brak i onako više ne postoji.

No, upravo se u tome krije pogreška: smatrati da je činom rastave prethodni brak završio.

Ni jedan zakon, ni jedna ljudska želja ne može raskinuti vezu kojom je Bog združio dvoje supružnika u sakramantu braka¹. Ako tko otpusti vlastitu ženu kako bi se vjenčao s drugom – po Isusovim riječima – čini preljub i tko se otpuštenom oženi čini preljub². Ža razliku od ljudi, Isus prethodnu vezu drži neraskidivom. Iz toga proizlazi da pristati na ženidbu s rastavljenom osobom znači prihvati suodgovornost za njezinu rastavu. A kršćanin to ne bi smio. Isus želi ospozobiti kršćane da znaju svoje osjećaje podrediti ljubavi prema Njemu, svjesni da samo tako mogu osigurati istinsko dobro čovjeku i društvu. Kad bismo mi znali s vjerom i velikodušno prihvati njegovu riječ, On bi nam neizostavno darovao radost i puninu koju ni jedna stvar na svijetu ne mogu pružiti.

Ponekad se može dogoditi da je rastavljeni supružnik duboko uvjeren da njezin brak nije nikada ni postojao. Bez obzira na to, i tada bi kršćanin pogriješio i bio nevjeran kad bi prihvatio bračnu ponudu neke rastavljeni osobe prije nego što se njezina situacija ne razjasni. Ta bi osoba svoju situaciju trebala uputiti na razmatranje crkvenom sudu, pa tek kad bi se brak doista poništio, bilo bi dopušteno preuzeti inicijativu ili prihvati ponudu za novi brak.

G. Rocca

1 Cf. Mt 19,6.

2 Cf. Mt 5, 32-33.

Nakon svake male prepiske vrlo teško započnemo mirno razgovarati. Uvijek ponavljamo iste pogreške i ne uspijevamo kontrolirati svoju ranjenu emocionalnost – što samo povećava uzajamnu netrpeljivost.

Frederik i Mariza

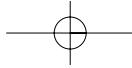
Velika je stvar naučiti smireno razgovarati. Nije to prirođena sposobnost supružnika, već cilj kojemu čitavoga života brižno treba težiti – usprkos neizostavnim promašajima. Pritom nas mora voditi misao da drugi nije prepreka, već osoba koja, poput nas, želi postići sporazum. U srcu svakoga čovjeka dvije su snažne težnje: jedna je težnja za samostalnošću, a druga za ostvarivanjem odnosa s drugima. Te se dvije težnje ne protive jedna drugoj jer postajemo samostalnima samo ako nas netko cijeni i poštuje. To je tajna pravoga dijaloga: uzajamno poš-

Snažno me se dojmio prijedlog koji sam čula na susretu mladih – da uvijek ljubimo druge.

Nastojim to činiti u kući i s prijateljima, ali time često dosadujem drugima, pa mi zbog toga zamjeraju. Jednostavno rečeno – ja se nastojim brinuti o drugima, a oni to ne razumiju i ne prihvataju. Mogla bih odustati, ali ne želim prihvati kompromise. Što je, prema vašem mišljenju, najbolje učiniti?

Josipa

Više mi se puta dogodilo da sam se morao suočiti s novim okolnostima, a da sam u glavi imao točno određen program što će i kako napraviti. Vodila me želja za općim dobrom, a ne nekakav osobni interes. Usprkos

ZIVOT BRAĆNOGA PARA

ODRŽATI dijalog

tovanje, bez straha od prevlasti.

Uvjerit ćemo se da život udvoje može postati mnogo privlačnijim ako se uzajamno podržavamo. Svaki čovjek ima potrebu osjetiti se prihvaćenim i cijenjenim – to ruši zaštitničke barijere i neprijateljstva. Neprekidno primjećivanje pogrešaka drugoga može učiniti gluhim i onesposobiti ga da razmisli o počinjenim pogreškama. Ne zaboravimo da najčešće i nije riječ o pravim pogreškama, već o načinu ponašanja koje doživljavamo kao pogreške.

Vrednovanje drugoga prvi je korak u ponovnom uspostavljanju dijaloga i prihvaćanje, polazište za razgovor o onome što nam je nanjelo bol ili stvari koje treba mijenjati. No,

uvijek moramo voditi računa o tome da osoba koja je pred nama iznad svega osjeća neizmjernu potrebu za našom ljubavlju. Kad razgovaramo, osobito ako su nam osjećaji povrijeđeni nekim razdražljivim događajem, svi postajemo poput djece i počnemo tražiti utočište.

U tom stavu rađa se novo svjetlo koje nam pomaže da spoznamo svoja ograničenja i pogreške te da jasno shvatimo je li pravi trenutak za razgovor, ili ga je bolje odgoditi za neka druga vremena. Puno ćemo bolje razumjeti ponašanje bližnjih.

Stoga je važno ne zaustaviti se pred neizbjježnim nesporazumima u zajedničkom životu, ne dramatizirati, već s vremenom

(2) arhiv QD

naučiti blagim riječima, nježnostima i iskrenom spremnošću da saslušamo – održavati živi dijalog. Na taj se način trenutačni nesporazumi mogu pretvoriti u trenutke rasta naših uzajamnih odnosa.

M. R. Scotto

MLADI

arhiv VCG

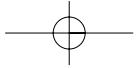
mojim nastojanjima, poslije se pokazalo da stvari ne idu onako kako sam ih zamislio. Ljudi su često negativno reagirali, ravnuđušno su promatrali moj trud i odbacivali svaki moj prijedlog.

OTVORENA srca

Tako sam s vremenom shvatio da nije važno samo ono što činim, već kako to činim. Moje su namjere mogle biti iskrene, ali ako ih ljudi nisu shvaćali, izazivale bi suprotnu reakciju. Ljubeći druge, trebali bismo u njima pobuditi želju da odgovore na ljubav. Ako se dogodi da odgovor ne stigne, ne smijemo posustati ili prihvati kompromis, već moramo nastaviti ljubiti. A to znači darivati se ne očekujući ništa zauzvrat, darivati ono što drugi želi, a ne ono što se meni sviđa (kakav bi to dar bio?). Znači da moramo

otkriti što se bližnjima doista sviđa, što oni očekuju. I darivati im to s radošću. Siguran sam da tako nikome nećeš dosađivati, već ćeš svakoga pogoditi duboko u srce. Ako te, iz bilo kojega razloga, ipak budu kritizirali, prihvati to otvorena srca i pokušaj se popraviti, ne zaustavljući se. Ljubav se ne izražava gestama, već trebamo postati ljubav. Kad se postaviš u položaj drugoga, znat ćeš iz trenutka u trenutak kako se trebaš ponašati.

F. Chatel

RAZGOVORI

PSIHOLOG

Pomozite mi da shvatim zašto tako često napravim čitav niz pogrešaka, iako jako pazim da mi se to ne dogodi. Osim toga, imam izrazitu sklonost zaboravljanju imena, telefonskih brojeva i sl., a da ne govorim o lakoći s kojom mi ispadaju predmeti kojima se služim... Što se to dogada?

čitatelj

Psihoanaliza pod pojmom »lapsus« nabraja čitav niz pogrešaka koje su samo naizgled slučajne (iz lijenosti, u prošlosti smatrane posljedicom rastresenosti i umora). U biti su posljedica točno određenih i prepoznatljivih podsvjesnih psihoških motivacija.

Lapsusi se ne događaju samo neurotičnim osobama već i onima koje su uglavnom zdrave. Uostalom, komu se od nas nije dogodio? Često zaboravljamo neko poznato prezime, ili ga zamijenimo s nekim drugim s kojim naizgled nema nikakve veze. Ponekad poželimo telefonirati nekomu, a nazovemo posve drugu osobu, pa čak i svoj broj.

Potrudimo se pomno napisati pismo i zaboravimo ga poslati ili ga – kao što se dogodilo psihanalistu Jonesu – pošaljemo bez marke, ili bez cijelovite

adrese. Osim toga, uvijek se, zbog sličnog unutarnjeg otpora, može dogoditi da ne dođemo na neki važan sastanak koji smo priželjkivali. Ili, u želji da izrazimo neki pozitivan osjećaj prema nekomu, dogodi se da nam »izleti« posve nešto drugo, drugi oblik ili riječ koja može olakšati, ali ne i objasniti zamjenu riječi.

U svim tim primjerima vidljivo

arhiv CN

LAPSUS

je da takozvana pogreška izražava uvijek iskrenu podsvjesnu namjeru da je ostvarimo.

Drugim riječima, pogreška je sve samo ne pogreška. Ona je upravo suprotno, izraz je »nečega u nama«, želje da se upravo to dogodi. Lapsus je, po uzoru na snove, uvije izraz želja za koje ne znamo da ih imamo. Evo nekoliko primjera!

U trenutku snažne emotivne napetosti jedan mi je pacijent pokazao fotografiju na kojoj mamu drži za ruku, a pokazujući mi je, rekao je da ga mama drži u naručju.

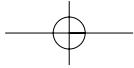
I sam se Freud, razjašnjavajući pojam lapsusa, pozvao na poznati primjer iz svoje *Psihopatologije svakodnevnog života* iz 1904. god.: »Sigurno se sjećate načina na koji je prije nekog vremena predsjednik austrijskog parlementa otvorio zasjedanje: "Poštovani! Budući da je prisutna dvotrećinska većina, proglašavam sjednicu zatvorenom!" Samo ga je opće raspoloženje upozorilo na pogrešku koju je učinio. Moguće objašnjenje ove pogreške bilo bi da je predsjednik u svojem srcu najvjerojatnije poželio da može zaključiti sjednicu – jer nije obećavala ništa dobro. Ali ta druga misao, kao što se često događa, uspjela ga je omesti, barem djelomično, pa je sjednica bila "zatvorena" umjesto "otvorena", tj. obrnuto od onoga što je želio reći.«

Ali, uz *lapsus linguae* postoje i *lapsus calami*, nehotične pogreške u pisanju. Jedna mi je pacijentica jednom zgodom ispriporučila kako joj je stari prijatelj, završavajući pismo, napisao ovu zanimljivu rečenicu: »Nadam se da si dobro i da si sretna.« On se

prije nadao da će se njome oženiti i *lapsus calami* je, najvjerojatnije bio posljedica žalosti zbog njezine sreće s drugim. Ona se, naime, nedavno udala. I da nastavimo o lapsusima – postoje i lapsusi u djelovanju. Pacijenti, osobito kad su pod psihoterapijom, često predstavljaju pravi rudnik simptomatičnih radnja i nedostataka. Sjećam se djevojke koja je svoj otpor prema terapiji pokazivala nemanjernim kašnjenjem od jednog sata na sve sastanke. Takvim ponašanjem željela je proizvesti polemičko kašnjenje, zbog oca koji ju je godinama prisiljavao da mnogo prije dolazi u školu, samo zato da mu ne prigovaraju kako popušta kćeri – jer je bio ravnatelj. Jedna druga pacijentica, udana, nikada se nije mogla sjetiti telefonskog broja svoje drage prijateljice s kojom je razgovarala barem tri četiri puta dnevno. Nakon niza terapija otkriven je njezin podsvjesni strah da će popustiti pred udvaranjem lijepoga muža svoje prijateljice čije se udvaranje sastojalo u tome da ga je ona često sanjala.

Zaboravljujući taj broj telefona, gospođa je pokušavala udaljiti opasnost mogućeg preljuba. Moram naglasiti da je, govoreći o toj temi, neprekidno skidala i stavljala vjenčani prsten, a to je bila druga simbolična radnja koja je otkrivala njezino konfliktno stanje. Sjećam se da poslije terapija gospođa više nije činila te čudne lapsuse, ali ono što je važno, neizravno se obogatila spoznajama o dubokom značenju »vjernosti«, shvaćene ne samo kao bračne vjernosti, već općenito, kao »kreposti« u ponašanju.

P. Ionata

CRTICE IZ SVAKODNEVICE

Ako želite putovanje od Splita do Zagreba po najduljoj mogućoj ruti, a po najvećoj cijeni, obratite se Hrvatskim željeznicama u dane kada se popravlja pruga. Priuštit će vam komforni autobus i vozit ćete se skoro osam sati do odredišta, obilazeći svaku, i najmanju željezničku postaju u Hrvatskoj. Naravno, platit ćete cijenu vožnje nagibnim vlakom jer nikome nije palo napamet da cijenu snizi na onu konkurentnih autobusnih prijevoznika.

Zahvaljujući tome, ja sam otkrila temu koja me nekoć poprilično zaočupljala. Putovanja. Pasionirani ljubitelj prevaljivanja brojnih kilometara u potrazi za otkrivanjem najskrivenijih dijelova duše svijeta pristat će da povremeno doživi s osmijehom na licu pokoje lošije iskustvo smatrajući ga sastavnim dijelim prikupljanja putničkih iskustava. Živjeti se ne mora, putovati se mora! Gabriel Marcel, filozof, je rekao: „Nepokretnost se podudara s ustajalošću. A čini se da je ovdje, kao i u osjetilnom svijetu, nepokretnost prvi začetnik truljenja.“

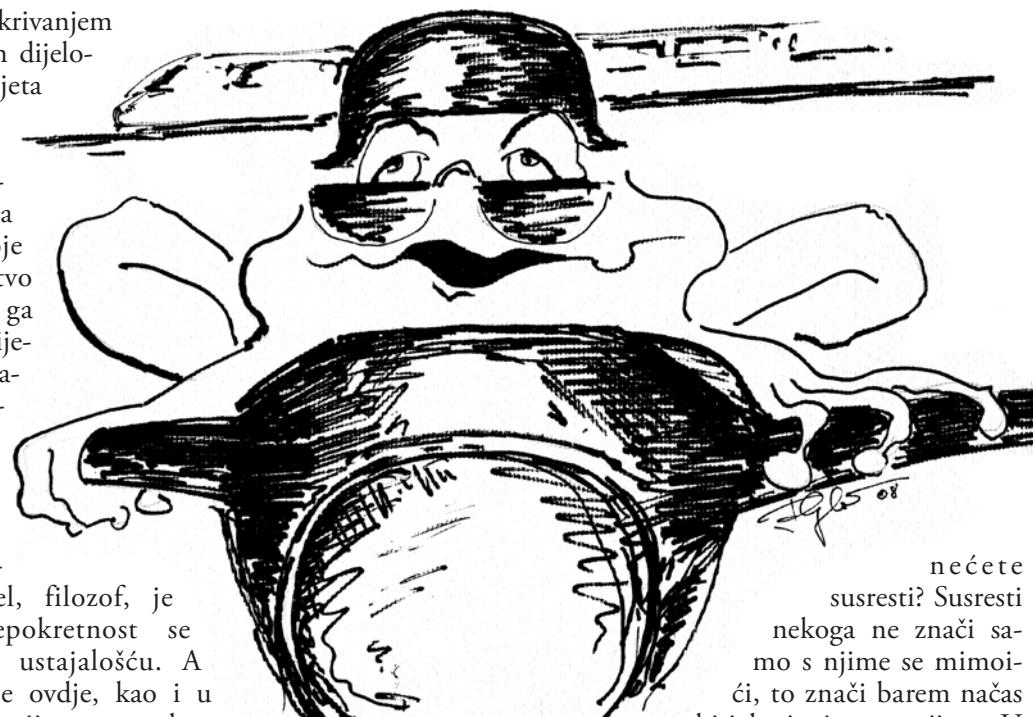
Putovanje nije samo odlazak na daleka odredišta. Ono je susret s nepoznatom šikarom nekoliko kilometara od vašeg doma i pticom koja je otprhnila iz krošnje drveta dok ste šetali perivojem kojim odavno niste prošli. Putovanje je radost zamjećivanja onog što izlazi iz svakodnevnih banalnosti. Putovanje je uostalom pokretljivost duha i njegova moć da u svakom sljedećem koraku osjeti divljenje prema životu i njegovim izazovima. Ako nemate novaca, putovanje je let preko sjajnih ilustracija knjige koja govori o divnoj raznolikosti onog dijela svijeta

kojeg vjerojatno nikada nećete vidjeti, ali koji na taj način počinje živjeti u vama. No sve što na putu od rođenja do smrti primijetimo već postoji u nama. Sposobnost da u pokretljivosti misli uočavamo i prerađujemo ljepotu nije ništa drugo nego jedno veliko putovanje.

Putovanje je dakle i želja za susretom. Pitate li se što i koga na svojim puteštvijama susrećete, koliko je važan razgovor s australskom turistkinjom koja se s vama našla u autobusu? Po čemu

je, iz perspektive sudbine jednog slučajnog putnika, važan nevezani petominutni razgovor sa strancem kojeg više nikada u životu

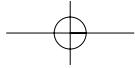
PUTOVANJA

nećete susresti? Susresti nekoga ne znači samo s njime se mimoći, to znači barem načas biti kraj njega, s njime. U susretu s njima susrećemo svoju vlastitu misao. Ima puno misli koje tek dotičemo a da im se nikada istinski ne predamo. Uistinu je važan događaj kada susretнемo koju od tih misli. Putnik je onaj koji proizvodi tokove. U dinamici fizičke pokretljivosti događa se ona druga, misaona, u kojoj ima dovoljno prostora za ljepotu stvarnih slika i našu radost otkrivanja. Stoga, ne idite daleko ako ne možete, samo, dok se krećete, gledajte i vidite duboko. Svjedočite svojom su – prisutnošću. „Tamo, tamo da putujem....“

tekst i ilustracija
**Paola
Glavurtić**

INTERVJU

Građani Vukovara devetih godina živjeli su osobiti križni put i mogu dati snažno svjedočanstvo života u iskušenju. Kroz prozor ureda dr. Bosanac vidi se spomenik bolesnicima i ranjenicima koji su nakon okupacije Vukovara bili odvedeni iz bolnice na Ovčaru gdje ih je mnogo pogubljeno, suprotno svim konvencijama. Mnogo je obnovljeno, ali su ožiljci rata vidljivi posvuda. Potreban je nevjerojatan napor kako bi se moglo živjeti u sadašnjosti, s nadom u bolje sutra, kada su rane iz prošlosti neprestano pred očima. Teško je ostati ravnodušan u takvom ambijentu.

Kako prethodno nije čula za Pokret Fokolara i Chiaru Lubich, ispričali smo koliko je sličnosti između Vukovara 1991. i Trenta 1943., grada na sjeveru Italije u kojem se Pokret rodio. Oba su srušena u ratnim razaranjima i u oba su nestajali ideali i vrijednosti iz prošlosti.

Dr. Bosanac podijelila je s nama svoje iskustvo života u ratu i nakon njega. U pojedinim trenucima razgovora oči su joj se zacaklile i razotkrile dubinu emocija.

Molim Vas, predstavite se čitateljima Novog Svijeta.

Rodjena sam u Subotici. Nakon nekoliko godina preselila sam se s roditeljima u Vukovar. Prve stvari u životu sam upoznala ovdje, i za Vukovar me vežu prve uspomene. Nakon studija i završenog medicinskog fakulteta vraćam se u Vukovar gdje živim i radim. Poslije par godina otisla sam na specijalizaciju pedijatrije u Zagreb, gdje sam i magistrirala. Sve do rata bavila sam se pedijatrijom i moj rad sve do rata bio je vezan uz liječenje djece. U

Domagoj Sajter

VODILA SAM SE SRCEM

Dr. Vesna Bosanac, ravnateljica vukovarske bolnice u ratnom i u poratnom vremenu: Valja naučiti da svaki dan treba dijeliti ljubav, sreću, ljubaznu riječ

ratnim okolnostima postala sam ravnateljem.

Nakon zatočeništva otisla sam u Zagreb, u Ministarstvo zdravstva na mjesto savjetnika za humanitarna pitanja, gdje sam bila do 1995. Također sam bila ravnatelj i u progonstvu. Potom sam dvije godine radila kao pedijatar u bolnici u Klaićevu, sve do mirne reintegracije 1997. Kada smo se vratili u Vukovar nastavila sam raditi na mjestu ravnatelja u vrlo zahtjevnoj obnovi bolnice i doma zdravlja.

Ipak, moja najveća ljubav je u struci raditi s djecom.

Uz Vaše ime neizostavno se povezuju rat i ratna događanja u Vukovaru. Kako se nosite s time, i kako gledate na to?

Svakako da je to jedan značajan dio mog života, i ja zapravo prije rata niti sam bila toliko

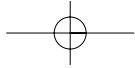
medijski izložena, niti sam poznavala sve ljude koje danas poznajem. Za vrijeme rata nam se činilo da smo ostavljeni od svih, da nitko za nas ne zna, bili smo u totalnoj medijskoj blokadi. Nakon izlaska iz zatočeništva vidjela sam da to nije tako i da ljudi i u Hrvatskoj i u svijetu znaju i za Vukovar i za mene.

One prve godine boreći se za istinu o Vukovaru i tražeći nestale vidjela sam da zaista u cijelom svijetu znaju za moje ime. Nekad me to opterećivalo jer nisam mogla otići ni u dućan niti na tržnicu da me prolaznici ne prepoznaaju, požele razgovarati i podijeliti svoje probleme sa mnom. Međutim, vidjela sam da je to dio mog života i da to moram tako prihvatiti.

Ja sam uvijek jako voljela ljude, i kako sam u ratu mnogo toga organizirala i vodila događa

**Domagoj
Sajter**

dr. Vesna
Bosanac i danas
je ravnateljica
vukovarske
bolnice

se da ljudi i sada misle kako im ja mogu pomoći u njihovim poteškoćama, i da mogu naći neko rješenje za njih. Zaista, ja uvijek pokušam pomoći, ili bar saslušam i dam kakav savjet.

Jeste li se u ratu vodili nečim drugim osim liječničkom etikom i Hipokratovom prisegom?

Cijeli svoj i stručni i osobni rad, ne samo u ratu, vodila sam se srcem. Hipokratova prisega je zapravo put kojim uvijek ideš, koji pomaže da napraviš sve, i ono što izgleda nemoguće.

Cijeli taj rat mi smo se držali osnovnih principa i struke i etike, i to pomaže i daje ti snagu. S druge strane, kolikogod ti srce daje snagu toliko te i ograničava, jer katkad znaš da nešto moraš napraviti po principima struke, i ne možeš drugačije.

Svi mi, od doktora, kirurga, dr. Njavre, sestara, dragovoljaca

i ostalog osoblja, svi smo imali strahovitu želju da damo svoj doprinos, da damo pomoći i braniteljima i gradu.

Nakon sudske presude u Haagu izjavili ste kako nema pravde za Vukovarce na ovome svijetu. Ovo se može protumačiti u pesimističnom, ali i u optimističnom tonu. Pesimistično u smislu da je ovaj svijet zaista nepravedan i da ovdje pravde nema, a optimistično u smislu da ovaj svijet nije sve i da konačna pravda ipak postoji. Možete li pojasniti svoju izjavu?

Da, to sam rekla na dan kada je objavljena presuda. Nekoliko sam puta bila svjedok u Haagu, i znam da nisu bili manjkavi dokazi. S tim je taj sud, u kojeg smo svi mi vjerovali da će putem njega međunarodna zajednica izvršiti pravdu, zapravo izgubio svoj smisao. On nije ispunio očekivanja ne samo svih

'Ranjeni Isus iz Vukovara', teško oštećen u napadu na crkvu sv. Filipa i Jakova. Papa Ivan Pavao II. ga je za svog trećeg posjeta Hrvatskoj blagoslovio, 7. 6. 2003. u Osijeku

žrtava, ne samo Hrvata, nego i Srba koji su otkrili među svojom nacijom strašne ratne zločine. Da je sud donio pravednu presudu razbio bi se modalitet kolektivne krivnje koja se događa u svim ratovima. Bilo je mnogo osoba srpske nacionalnosti koji su radili u bolnici ili na drugi način pomagali, a ovako je cijela ratna situacija na području Vukovara ostala nerazjašnjena. Zato sam rekla da nema pravde na ovom svijetu, jer jedan vrhovni međunarodni sud koji je pravdu trebao donijeti to nije učinio.

Što se tiče pravde koja ipak postoji i u Božjim je rukama, to sam uvjereni od prvog dana, od prve bombe, od prvog mrtvog djeteta, od staraca koje su donosili izmasakrirane... Isto tako kad smo bili u progonstvu i kada smo već počeli gubiti nadu da ćemo se ikad vratiti, jer je Vukovar i nakon akcije Bljesak i nakon akcije Oluja ostao okupiran, bila sam ipak uvjereni da ćemo se vratiti, upravo radi pravde, jer Bog sve vidi i sve zna. To je ono što čovjeku daje snagu.

JEDNA I JEDINA

U Domovinskom ratu bilo je malo žena poput dr. Vesne Bosanac. Ona se čitavo vrijeme borila za ranjene i oboljele u vukovarskoj bolnici, ali i za grad koji je tijekom 1991. svakim danom pod teretom granata naočigled svijeta naprosto umirao.

Međutim, kad je uvidjela da pomoći ne stiže, a da agresori ne prestaju ubijati, da im ništa nije sveto, pa čak ni jedna zdravstvena ustanova, počela je pisati apele. Nije bilo dana a da barem jedan nije poslala. Svi su imali isti ili sličan sadržaj – pomozite!

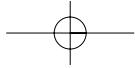
(...) Nakon što je, zahvaljujući razmjeni, izašla iz logora, nije se prestala boriti za vukovarske ranjenike. Ponovno je i pisala. Slala je apele. Pomozite Vukovaru, pomozite ljudima kojima se još pomoći može!

Koliko je samo snage u ovoj ženi. Mnogi bi na njezinom mjestu već davno digli ruke, a ona kao da je sa svakom granatom samo još više očvrsnula.

Stoga je dr. Vesna Bosanac uistinu jedna i jedina. Ona je simbol pravde i ljubavi. To je žena koja je i putem svojih apela zaustavila vrijeme, vrijeme za koje se nadamo da se više nikada neće ponoviti...

Mladen Pavković

(u pogовору knjige *Apeli dr. Vesne Bosanac, Koprivnica-Vukovar 2002.*)

VODILA SAM SE SRCEM

*Ratni ured dr.
Vesne Bosanac:
"...upućivala sam
apele, molbe za
pomoć da
prestane ubijanje
jednog cijelog
grada"*

Promatrajući Isusa i njegov križni put vjernici vide da ni za Božjeg sina na ovom svjetu nije bilo pravde. No, Uskrs nam daje snagu da se s nepravdom nosimo i da ju lakše podnosimo, i vjerujemo kako nepravda nije i ne može biti trajna. Što Vam pomaže da se nosite s nepravdom u životu?

Imam pred sobom taj svoj put, put nas Vukovaraca, od 1991. i života u podrumima, ranjavanja, gladi, bombardiranja. No, to nije bio kraj. Nakon tri mjeseca toga završili smo u logorima. Tamo smo prošli teška traumatska iskustva, i iz današnje perspektive mogu reći da su za mnoge ona bila i puno teža nego sam rat.

Tko je preživio logore nije se vratio kući, nego je nastavio križni put u progonstvu. Svaka vukovarska obitelj se u prosjeku sedam puta selila. Zamislite sedam puta u nekoliko godina iznova stvarati dom! Nakon reintegracije nismo se imali gdje vratiti, sve je bilo srušeno i devastirano, ničega nije bilo. Ljudi su te izazove prošli vođeni ne samo srcem i domoljubljem, nego

*Bijeli križevi u
spomen nestalih
Vukovaraca*

Pomozite!

Danas 9. studenoga nastavljeni su direktni napadi na bolnicu iz teškog artiljerijskog naoružanja koja je već gotovo potpuno urušena; zidovi bolničkih soba su oštećeni, što ugrožava život ranjenika, bolesnika, trudnica i novorođenčadi.

Među ostalim, rođeno je nedonošće nakon samo 25 tijedana trudnoće, tjelesne težine 800 grama. Lijeći se u inkubatoru u skloništu bolnice.

Situacija je izuzetno teška uslijed neprekidne paljbe po zidovima i krovu bolnice.

Vode nema.

Tokom poslijepodneva 2 požara u krugu bolnice su jedva ugašena.

Očajni molimo, iako sada sa sve manje nade, hitnu intervenciju kako bi se JNA povukla i deblockirala Vukovar i omogućila evakuaciju 450 ranjenika uključujući nedonoščad i trudnice kao i njihovo adekvatno liječenje i tretman.

Jučer, 8. studenog stiglo je 75 novih ranjenika nad kojima je izvršeno 35 teških operacija.

Ugroženi su i životi medicinskog osoblja koje požrtvovno radi 24 sata na dan.

(Jedan od brojnih apela dr. Bosanac)

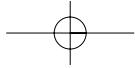
upravo tom pravdom – pravdom Božjom – njome oboğaćeni i ojačani mogli smo nastaviti živjeti.

Na tom našem životnom i križnom putu mi smo imali iskustvo svaki dan živjeti korizmu. Svi oni koji se nečega odriču tijekom korizme kako bi se duhovno približili Bogu u njegovoj patnji su također korak-dva bliži i nama.

Što je najvažnije, valja naučiti

da treba svaki dan dijeliti ljubav, sreću, ljubaznu riječ. Treba činiti dobra djela, s tim da dobra djela ne traže puno vremena i novaca. Dobro djelo je sve što znači biti čovjek, a to je primjerice pružiti ruku u nevolji, pomoći u trenutku kad treba, i to ne samo tijekom korizme već svaki dan.

Zahvalivši dr. Bosanac na njezinom snažnom svjedočanstvu u ratu i miru, izišao sam iz obnovljene zgrade bolnice. S druge strane ulice srušene kuće. Razrušene su u djeliću sekunde, a ruševine stoje već sedamnaestu godinu. Gdje su njihovi stanari? Imaju li posao? Jesu li uopće živi? Vraćao sam se u vlastiti život zahvaljujući na svemu što nisam ni bio svjestan da imam. □

UKRATKO

POVIJESNI PRIKAZ

Pokreta fokolara/4

Crkveni pokreti i hod u zajedništvu

1998.-2004. – Dok zapadna društva sve više postaju sekularizirana, uoči blagdana Duhova 1998., na prvom velikom susretu crkvenih pokreta i novih zajednica na Trgu sv. Petra, Ivan Pavao II. određuje njihovo mjesto u Crkvi, priznajući ih "značajnim izrazom karizmatičnog vida Crkve" za kojega je rekao da je istobitan institucijskom vidu. U ovim novim crkvenim stvarnostima uočio je djelotvoran odgovor Duha Svetoga na proces dekristijanizacije. Tražio je od njih zrele plodove zajedništva i zalaganje. Govoreći zajedno s tri

druga utemeljitelja, Chiara Lubich mu je obećala zalaganje u ostvarivanju zajedništva među pokretima "svim našim snagama".

Tada je započeo put bratstva i zajedništva među mnogim pokretima i zajednicama u svijetu. Počevši od godine 1999. to će se zajedništvo proširiti na evangeličko-luteranske pokrete, a od 2004. na anglikanske i

pravoslavne pokrete i udruge.

Na kongresu koji je prethodio velikom susretu s papom tadašnji kardinal Joseph Ratzinger iznio je važnu teološku studiju o pokretima u Crkvi. U njima je između ostaloga prepoznao djelovanje Duha Svetoga koji "neprestano pobuduje novosti kršćanstva" i istaknuo je njihovu osobitu vezu s papinom sveopćom službom, budući da su pokreti i nove zajednice pozvani "nositi evanđelje do posljednjih granica zemlje".

Za jedinstvo Europe i za obnovljenu obitelj

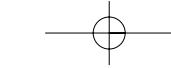
2004. – otvara se nova stranca za Europu. Priključenjem prvih srednje-istočnih zemalja Europe u Europskoj uniji započinje ujedinjenje europskog Zapada i Istoka. Paralelno se u sportskoj dvorani u Stuttgartu u Njemačkoj 8. svibnja održava prvi susret pod naslovom "Zajedno za Europu", satelitski povezan s preko 160 istodobnih manifestacija u isto toliko

europskih gradova. Cilj je doprinijeti da se da duša procesu ujedinjenja kontinenta. Pokret fokolara je među pokretačima susreta. Uključeno je preko 150 katoličkih, evangeličko-luteranskih, reformiranih, pravoslavnih i anglikanskih po-

kreta i novih zajednica. Naredni susret već tada je dogovoren za svibanj 2007.

2005.- Dok se u svijetu sve življe raspravlja o vrjednoti života i obitelji, Family fest 2005., velika međunarodna manifestacija održana u Rimu i istodobno u preko 200 gradova svijeta, pokazao je i predložio – i preko satelita i interneta – sliku obitelji obnovljene iznutra i otvorene društvu.

U CRKVI

Pokret fokolara je crkveni Pokret. Spada u fenomen današnjeg procvata novih karizmi što ih je Ivan Pavao II. u apostolskoj pobudnici Christifideles Laici nazao "milostima Duha Svetoga" za "izgradnju Crkve, za dobro ljudi i za potrebe svijeta".

Nova duhovnost u Crkvi – Iz karizme jedinstva Pokreta fokolara još četrdesetih godina procvala je duhovnost jedinstva, s izrazito zajedničarskim obilježjima. Pokazat će se da je u dubokom skladu s duhom Drugog vatikanskog koncila i s duhovnošću zajedništva na koju je papa Ivan Pavao II. ukazao kao na put da Crkva postane "dom i škola zajedništva".

Zajednički put prema svetosti – To je duhovni put otvoren svima: mladima i djeci, laicima i redovnicima: "Svetost je svima priruci; padaju ograde koje dijele laički svijet od mističnog života; blago dvorca koje je bilo dostupno samo nekim izloženo je na trg", piše Igino Giordani (www.igino-giordani.info) nakon prvog susreta s Chirom Lubich 1948.

Zajedništvo s papom i biskupima – Evandeoske su riječi

"*Tko vas sluša, mene sluša*" još od početaka življene prepoznavajući u papi i u biskupima Kristov glas. Takav duh i danas nadahnjuje odnose s papom i biskupima.

Isus – duhovno prisutan gdje su dvojica ili trojica ujedinjena u njegovo ime (usp. Mt 18,20) – svojim svjetlom ne obasjava samo Sveti pismo, nego pomaže dublje razumjeti nauk pape i biskupa. To svjetlo daje osjetiti Crkvu u njezinoj hijerarhiji, u njezinu nauku i u životu svega naroda Božjega.

Na zahtjev crkvenih pastira konkretno se potom surađuje u organiziranju velikih svjetskih manifestacija, kao što su jubileji i dani obitelji ili mladih; u biskupijama i župama sudjeluje se preko savjetodavnih tijela na različitim razinama i u raznim inicijativama pastoralnog karktera.

Zajedništvo i dijalog s drugim pokretima i novim zajednicama – Novi put zajedništva s pokretima, novim zajednicama i udružugama otvorio se na poticaj pape Ivana Pavla II. uoči Duhova 1998. na velikom susretu na Trgu sv. Petra. Tom putu priključit će se pokreti i nove zajednice procvali i u drugim kršćanskim crkvama.

Nova evangelizacija – Pokret nastao iz otkrića evanđelja stalno se hrani Riječima života koje se članovi zauzimaju živjeti u svakodnevici i zračiti ih u svojoj sredini. Tipična karizma Pokreta osvjetljuje evanđelje iz perspektive jedinstva. Živeći riječi "lubit će jedni druge kao što sam ja vas ljubio", Isus postaje duhovno prisutan, kako je to i obećao.

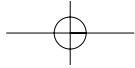
On evangelizira svijet i dovodi do širenja kraljevstva Božjega.

Obnova društva – Budući da Pokret sačinjavaju pretežno laici,

oni nose evandeoski duh na različita područja društva. Uzajamnost u ljubavi, sve do izgradnje jedinstva, objavljuje se kao "paradigma jedinstva", "kodeks" za preobrazbu društva, unoseći dimenziju zajedništva, bratstva, u odnose među narodima i kulturama, u svijet ekonomije i rada, politike, prava, zdravstva, kulture, društvenih komunikacija i umjetnosti. To je doprinos globalizaciji bratstva i solidarnosti, koja je danas žurno potrebna.

Posvećeni život i svećenici – župe – Duhovnost jedinstva ili zajedništva dijelili su još od početaka svećenici, redovnici i redovnice brojnih kongregacija. Malo po malo, zajedno s laicima, niču sjemena obnove crkvenih struktura, osobito župa. Od polovice sedamdesetih godina i biskupi crpe iz ove duhovne limfe.

INICIJATIVE

MOLITVA žena

Udrugoj polovici 19.sto-ljeća skupine žena kršćanki u SAD, potakle su različite zajedničke aktivnosti želeći olakšati patnje ljudi, te tako postale začetnice ekumen-skog pokreta kršćanki čije djelovanje traje do danas i već je prošireno po cijelom svijetu.

U vrijeme kada su SAD još uvijek osjećale duboke posljedice građanskog rata, tisuće žena iz Azije i Europe pristizale su u zemlju u potrazi za boljom budućnošću. Međutim, većina ih je bila nezaposlena i morala se suočiti s još većim siromaštvo od onoga iz kojega su potekle. Suosjećajući s njihovim potrebama, kršćanke SAD i Kanade započele su osnovati brojne misije, odakle su se izravno mogle baviti problemima imigranata i ublažavati patnje najugroženijih, osobito žena i djece. Osim konkretnog zauzimanja, poticale su i na molitvu s uvjerenjem da će žene koje zajedno gorljivo mole biti zagovarateljice onih koje su nemocne. Svjetski molitveni dan žena prvi se put obilježava 1927., a danas je proširen u 180 zemalja i regija.

Molitva, kao središnji dio slavlja svake se godine proslavlja

prvog petka u ožujku. Uvijek ju sastavljaju žene iz neke druge zemlje za koju se moli, a u zadnje vrijeme najčešće dolazi iz nerazvijenih zemalja. Informacije koje sadržava, popraćene fotografijama, prozor su u svijet za otkrivanje raznolikosti i bogatstva kulturnih tradicija kao i problema i potreba ljudi širom svijeta. Proteklih godina žene su molile za Panamu, Poljsku, Južnu Afriku i Paragvaj, a prikupljanjem kolekte podupiru se projekti namijenjeni edukaciji i poboljšanju materijalnog položaja.

Svjetski dan molitve u Hrvatskoj se prvi put pojavio 1998. u Osijeku - na područjima koja su najviše trpjela posljedice rata i gdje je najviše trebalo molitve, uvažavanja različitosti i tolerancije. Prihvatile su ga i proširile žene koje su radile na projektu uspostave dijaloga među vjerskim zajednicama i lokalnim stanovništvom Slavonije, Baranje i Srijema. Od tada svake godine, prvog petka u ožujku sku-

pine žena iz Osijeka, Zagreba, Vukovara, Vinkovaca i Tordinaca, pjevaju, slušaju Božju riječ te u zajedništvu molitve i služenja daju znak nade. Slavlje se nastoji proširiti kroz različite crkve i već su uključene žene nekoliko kršćanskih denominacija: katolkinje, pravoslavke, baptiskinje i žene iz evanđeoske i reformirane crkve.

Ove godine pozornost je usmjeren na Guajanu, zemlju zadivljujućih prirodnih ljepota na sjeveroistoku Južne Amerike. Njeni stanovnici kombinacija su američkih Indijanaca, britanskih, afričkih, portugalskih i indijskih predaka, pa vlada bogatstvo vjera i kultura. Tek u novijoj povijesti oslobođila se kolonijalnog utjecaja Engleske i Nizozemske i još uvijek mnoge žene Guajane nose stigme ropstva i diskriminacije, suočavaju se sa nasiljem u obitelji, trgovinom ljudima, siromaštvom, AIDS-om, rastućim brojem siročadi na ulicama, zlouporabom droge, velikim poplavama. U čitanjima i razmatranjima Božje riječi ove se godine u jedinstvu zahvaljuje za sve milosti i pred Boga se iznose sve potrebe.

Tanja Jančić

*Na slikama:
Simbol
Svjetskog
dana molitve žena
i Svjetski dan
molitve 2007. za
Paragvaj - crkva
sv. Križa u Osijeku*

MOJA JE IDEJA ISPRAVNA!

VODIT ĆU MOJU BITKU
SVE DO POBJEDE!

JESI LI SIGURAN DA NEMA
DRUGOG NAČINA?

ŠTO JA ZNAM,
MOŽDA DIJALOG...

NEGOSPODINE! SAMO SE
POBJEDOM U RATU MOŽE
POKORITI PROTIVNIKA!

RAT JE PRAVI POKRETAČ NAPRETKA!

BEZ RATA JOŠ BISMO BILI
U VREMENU ADAMA I EVE!!!

HOĆEŠ REĆI
U RAJU ZEMALJSKOM?

